

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἑτησίαι· Ἐν Ἑλλάδι· ρρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδ. ρρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἑκάστ. — Ἐξωτ. καὶ εἴνε ἑτησίαι· — Τριῆ προηγ. πρὸς τὸν λ. 30 — Ἐμφ. τῆς Αἰουθίνουσι· Ὁδ. Σταδίου, 6.

21 Νοεμβρίου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΣΚ

Συντάξις· ἰδί σελ. 721.

Τὸ μονοπώλιον.

Γέρω-Πέτρος.— Ὁ διαγωνισμὸς εἶναι καλὸν πρᾶγμα, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ πάντοτε δυνατὸς.

Ἀλέξανδρος.— Βεβαίως, ὅταν μόνος σου ἔχῃς ἐν λατομεῖον καὶ περίξ δέκα ὥρας μακρὰν δὲν ὑπάρχει ἄλλο, ἔχεις μονοπώλιον, διότι σὺ μόνος ἔχεις καὶ πωλεῖς πέτρας.

Γέρω-Πέτρος.— Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἔχω λατομεῖον διὰ νὰ ἔχω μονοπώλιον· ἐὰν ἐν τῷ χωρίῳ ὑπάρχη θέσις μόνον δι' ἓνα ξυλουργόν, ἐὰν δευτέρος ἐργαζόμενος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ, θὰ ἔχω πράγματι μονοπώλιον, τὸ μονοπώλιον τῆς ξυλουργίας ἐν τῷ χωρίῳ.

Ἰωάννης.— Τὸ μονοπώλιον εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ διαγωνισμοῦ, δὲν εἶναι ἀληθές;

Διδάσκαλος.— Ἀκριβέστατα.

Ἰωάννης.— Τότε τὸ μονοπώλιον εἶναι κακὸν πρᾶγμα, ἀφοῦ ὁ διαγωνισμὸς εἶναι καλόν;

Γέρω-Πέτρος.— Τὸ μονοπώλιον εἶναι καλὸν διὰ τὸν κάτοχον αὐτοῦ, διότι ὑψώνει τὰς τιμὰς.

Ἀλέξανδρος.— Ὅχι ὅμως καὶ διὰ τοὺς καταναλωτὰς, διότι οὗτοι πληρώνουσι τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν.

Διδάσκαλος.— Ὑπάρχουσι μονοπώλια προερχόμενα ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, καθὼς ὅταν ὑπάρχη εἰς λατρός ἐν τῷ δήμῳ ἢ καὶ δύο, καὶ ὅταν ὅλος ὁ κόσμος ἔχῃ ἐμπιστοσύνην μόνον εἰς τὸν ἓνα ἐξ αὐτῶν. Ἀκολούθως ὑπάρχουν μονοπώλια φυσικά· καθὼς ὅταν τις ἔχῃ μέγα προτέρημα διὰ τὴν ζωγραφικὴν, διὰ τὴν μουσικὴν, ἢ ἢναι μέγας ῥήτωρ, ἢ ἀκόμη καὶ πολὺ ἱκανὸς βάρπτης, ἐπιπλοποῖς, βιβλιοδέτης, καὶ εἴ τι ἄλλο . . . . θαυμάζει τις καὶ πληρώνει . . . . καὶ τόσῳ τὸ χειρότερον διὰ τοὺς φθονερούς καὶ ζηλοτύπους.

Ποτὲ σχεδὸν δὲν παρμπονεῖται τις διὰ τὸ εἶδος τῶν μονοπωλίων τούτων, ἀλλὰ διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἰδρῶμενα μονοπώλια· σήμερον ὁ νόμος δὲν παραχωρεῖ μονοπώλια δι' ἰδιωτικῶν συμφέροντα. Ἐὰν δὲ ἰδιώτης τις φαίνεται ἀκόμη ἔχων τοιοῦτό τι, ἐξετάζομένου καλῶς τοῦ πράγματος ἐκ τοῦ πλησίον ἐξάγεται ὅτι τοῦτο

ἐγένετο χάριν δημοσίου καὶ ὄχι ἰδιωτικοῦ σκοποῦ, καὶ δι' ὀρισμένον χρόνον.

Ἀλέξανδρος.— Ἐπεθύμουν νὰ μ' ἀναγέρατε κακὸν παράδειγμα.

Διδάσκαλος.— Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ὑπάρχει ἐν πρόχειρον. Ἐπειδὴ ἡ πόλις δὲν εἶναι ἀρκετὰ πλουσία διὰ νὰ κατασκευάσῃ μίαν γέφυραν ἐφ' ἑνὸς ποταμοῦ, ἰδιώτης τις παρουσιάσθη καὶ ἐπρότεινε νὰ κτίσῃ αὐτὴν, ὑπὸ τὸν ὄρον α' νὰ μὴν ἐπιτραπῇ εἰς οὐδένα ἄλλον νὰ κτίσῃ ἄλλην ἐπὶ 25 ἔτη· β' νὰ τῷ ἐπιτραπῇ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ ἕκαστον διαβάτην λεπτά τινα ὡς διόδια.

Ἐπειδὴ εἶχον ἀνάγκην τῆς γεφύρας, παρεδέχθησαν προθύμως τὴν πρότασιν ταύτην. Τὸ πρόνομιον ὅμως τοῦτο παρεχωρήθη χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Γέρω-Πέτρος.— Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὴν τοῦ ἀερίοφωτος ἐταιρίαν· ἡ ἐταιρία ἔλεγεν· Ἐὰν παραδεχθῆτε τὸν διαγωνισμὸν δὲν ἀναλαμβάνω τὸν φωτισμὸν, διότι δὲν θὰ κερδίσω ἀναλόγως τῶν κόπων μου.

Διδάσκαλος.— Ἐν τοιαύτῃ ὁμως περιστάσει, ἡ πόλις λαμβάνει τὰ μέτρα τῆς καὶ ἐμποδίζει πᾶσαν ἐνδεχόμενην παρεκτροπὴν τῆς ἐταιρίας· α' ὀρίζει τὴν τιμὴν τοῦ ἀερίοφωτος καὶ β' ὑποχρεώνει τὴν ἐταιρίαν νὰ εἰσαγάγῃ πᾶσαν ἀλλοτρίαν ἐφευρισκομένην τελειοποίησιν. Ὅπως καὶ ἂν ᾖ, τὸ μονοπώλιον πρέπει νὰ ἦναι ἐξαιρέσις. Ὑπάρχουσι ὁμως δύο ἢ τρία ἄτινα ἐπιδοκιμάζονται γενικῶς· τίς θὰ μοι τὰ εἰπῇ;

Ἀλέξανδρος.— Τὸ ταχυδρομεῖον καὶ ὁ τηλεγράφος.

Διδάσκαλος.— Κάλιστα. Τὰ μονοπώλια ταῦτα ἀνήκουσι εἰς τὸ Κράτος, διὰ τὸ δημόσιον καλόν.

Γέρω-Πέτρος.— Νομίζω ὅτι ὅταν ἰδιώτης τις ἔχει μονοπώλιόν τι προερχόμενον ἐκ τῶν πραγμάτων, ὡς εἰς ὑποδηματοποιὸς ἐν χωρίῳ τινί, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς καταφυγή. Ὅταν ὑψῶνῃ πολὺ τὰς τιμὰς ἀγοράζει τις ἀπὸ ἄλλο χωρίον.

Διδάσκαλος.— Ἀληθῶς, τὸ εἶδος τοῦτο τῶν μονοπωλίων καταβάλλονται εὐκόλως ὑπὸ τοῦ καταναλωτοῦ· ἀρκεῖ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς ὑπερβολικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ παραγωγέως.

A. ΒΕΡΝΑΔΑΚΗΣ.

Ἐστὶν συνέχισμα

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΠΙ ΜΙΑΝ ΜΟΝΗΝ ΗΜΕΡΑΝ

Μετάφρασις ὑπὸ τῆς Κ.κ. Ε. Α.

Διατρίβων πρό τινος καιροῦ ἐν Λονδίῳ, ἀπεφάσισα ἐσπέραν τινὰ νὰ ὑπάγω, μετὰ δύο νέων Ἀγγλῶν φίλων μου, νὰ ἀκούσω κηρύττοντα ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος διάσημόν τινα ἐφημέριον διαμαρτυρούμενον, τοῦ ὁποίου αἱ διδασκαλίαι καὶ τοὶ ὑπερβαλλόντως αὐστηραὶ, ἐξετιμῶντο λίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Εὗρομεν τὸν ναὸν πλήρη ἀκροατῶν, ὃ δὲ ἱεροκήρυξ εἶχε λάβει ὡς θέμα τῆς ὁμιλίας του τὸ ἐξῆς τῆς ἁγίας Γραφῆς ῥητόν: Ὁ ψεύστης ἔσται καταδικασμένος νὰ καίηται αἰώνιως εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

Δὲν ἐφείδετο ἐν τῷ λόγῳ του οὔτε πλουσίων οὔτε πτωχῶν, ἀνευ δὲ διακρίσεως ἡλικίας ἢ φύλου, καὶ ὡς ἄλλος Ἰωάννης Κνὸξ, ἔλεγεν εἰς τοὺς ἀκροατὰς του, ὅτι ὅλοι ἦσαν ψεῦσται, ὅτι ἐψεύδοντο καθ' ἑαυτοῦς, πρὸς τοὺς φίλους των, πρὸς πάντας καθόλου· ὅτι ἐψεύδοντο ἐν ταῖς δωματίοις των, ἐν ταῖς αἰθούσαις των, καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἐμπόριόν των καὶ αἱ ὑποθέσεις των, ἐξηκολούθησε λέγων, ἐστηρίζοντο ἐπὶ τοῦ ψεύδους, αὐτοὶ δὲ ἐκαυχῶντο διὰ τοῦτο· ὅτι καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ βρέφη, πρὶν ἡδυνηθῶσι νὰ ὁμιλῶσιν, ἐψεύδοντο διὰ σχημάτων. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπῆρχετο εὐγλωττος ἐπίλογος, ἐν ᾧ μετὰ σαρκῶν παρεκάλει τοὺς ἀκροατὰς του νὰ βελτιώσωσι τὰς ἔξεις των καὶ νὰ ἀπορραίσωσι νὰ μὴ λέγωσιν εἰ μὴ τὴν ἀλήθειαν, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν μόνην ἑβδομάδα, καὶ ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν.

Ὅτε ἐξῆλθομεν τοῦ ναοῦ, ἡ ἐξῆς συνδιάλεξις ἐγένετο μεταξὺ τῶν δύο φίλων μου.

— Ὅψ, ἐθαρύνθη, εἶπεν ὁ ἑτερος αὐτῶν, ὀνομαζόμενος Μορῆς· ἄλλως τε δὲ, δὲν εἶχον καὶ ἀνάγκη τῆς διδασχῆς του διὰ νὰ μὴ ψεύδωμαι.

— Νομίζεις; ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος, Κάρολος Δαίβου καλούμενος.

— Βεβαίως... ἔχεις τυχὸν τὸ θάρρος νὰ ἀμφιβάλῃς;

— Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ! Καὶ ὅμως ἰδοὺ, ἐξηκολούθησεν ὁ Κάρολος μειδιῶν, ὅτι καὶ τὴν στιγμήν ταύτην δὲν λέγω ἀκριβῶς ὅ,τι διανοοῦμαι... διότι ὅ,τι διανοοῦμαι δὲν εἶναι καὶ εὐχάριστον νὰ λέγηται.

— Δαίβου, δὲν πιστεύω νὰ ἀμφιβάλῃς περὶ τῆς φιλαληθείας μου! ἀπὸ κανένα δὲν ἤθελα ἀνεχθῆναι τὸ τοιοῦτον.

— Ἦ δὲν λέγω ὅ,τι ἀκριβῶς διανοοῦμαι, ἐξηκολούθησεν ὁ Δαίβου, μὴ προσέχων εἰς τὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ φίλου του, διότι ἴσως τοῦτο θὰ ἦτο ἐπικίνδυνον.

— Πῶς εἶπες; ἐξηγήθητι παρακαλῶ σαφέστερον, ἀπεκρίθη ὁ Μορῆς· ὑπάρχει κἄτι τι εἰς τοὺς λόγους σου νομίζω προσβλητικόν.

— Θὰ εἶχες ἄδικον, φίλτατέ μοι Μορῆς, ἀν ἐνόμιζες τοιοῦτόν τι, ὑπέλαθεν ὁ Κάρολος· ἡθέλησα μόνον νὰ εἰπῶ, ὅτι ἐὰν ἔλεγες πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, θὰ ἦσο θαῦμα ἡθικῆς, ἢ μάλλον ἔκτρομα ἀνθικότητος.

— Οὐδέποτε ψεύσθην εἰς τὴν ζωὴν μου· τοὐλάχιστον δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἐπραξά τοῦτο, ἀφότου ὑπάρχω ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπέμενεν ὁ Μορῆς μετὰ σοβαροῦ ὄρους. Τὸ ψεῦδος, ἐξηκολούθησεν ὁλονὲν ἐξαπτόμενος, εἶναι ὅ,τι ποταπότερον, ὅ,τι ἀγενέστερον, ὅ,τι... .

— Τὸ ψεῦδος εἶναι ὅπως τὸ χαρακτηρίζεις, εἰμαι σύμφωνος· πλὴν εἶναι ἀναγκαῖον κακόν, εἶπεν ὁ Κάρολος Δαίβου.

— Ἀπ' ἐναντίας, ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀναγκαῖοτάτη. Οὐδὲν ὠριώτερον, εὐγενέστερον καὶ ὑψηλότερον αὐτῆς.

— Εἰμαι τῆς γνώμης σου, ἀπεκρίθη ὁ Δαίβου. Καὶ ὅμως, ἀν καὶ ἡ ἀλήθεια ἦν αἰετὶ ἀληθῶς ὠριώτερον καὶ εὐγενές, ἐν τούτοις σὲ διαβεβαίω, ὅτι ἐὰν ἐπεκράτει καθ' ὅλοκληρίαν ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν ἐν Λονδίῳ, τοιαύτη βαβυλωνία θὰ ἐπῆρχετο, ὡς οὐδεὶς οὐδέποτε εἶδεν.

— Φίλτατέ μοι Δαίβου σὲ οἰκτείρω.

— Ἐστω καὶ ὅμως μόνη καὶ ἀκραιφνὴς ἡ ἀλήθεια, θὰ ἦτο ἰκανὴ νὰ ἀναστατάσῃ τὴν γῆν ὅλην· σοὶ ἐπαναλαμβάνω δὲ ὅτι ἡ καταστροφὴ τῆς Ἰερουσαλήμ, ἡ δῆλωσις τῆς Ῥώμης, καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς τρομοκρατίας, θὰ ἦσαν ἀθύρματα παιδικὰ, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ δεινὰ, ἅτινα ἤθελε προξενῆσαι ἡ ἀλήθεια, ἐὰν ἐπεκράτει εἰκοσιτέσσαρας μόνον ὥρας· θὰ ἐπῆρχετο ἀταξία καὶ σύγχυσις παγκόσμιος, ἐξ ἧς ἠθέλομεν ἐμπέσει εἰς τὸ χάος.

— Δαίβου! οὐδέποτε θὰ παραδεχθῶ ὅτι ὁ κόσμος εἶναι τόσον κακός!... ὄχι, οὐδέποτε, ἀνεφώνησεν ὁ Μορῆς.

— Ἐν τοσούτῳ ἡ ἁγία Γραφή διαβεβαιεῖ ὅτι, ὅταν ἡ ἀλήθεια διαλάμψῃ ἐν τῷ κόσμῳ, τότε θὰ πλησιαίξῃ ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ γῆ δὲν θέλει εἶσθαι πλέον κατοικήσιμος.

— Ἀδιόφορον, Κάρολε· ὑποστηρίζεις ἰδέαν, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ.

— Πολὺ καλά, φίλτατέ μοι Μορῆς· τότε ὅμως διατί δὲν κάμνεις τὴν δοκιμὴν σὺ ὁ ἴδιος, χωρὶς μάλιστα νὰ ἐξέλθῃς τοῦ κύκλου τῶν υποθέσεων σου; Ὑποσχέθητι νὰ μὴ εἰπῆς εἰμὴ τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ μίαν ὁλοκληρὴν ἑβδομάδα, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν, καὶ θὰ ἴδῃς τί θὰ σοὶ συμβῇ.

— Καὶ τί θὰ μοὶ συμβῇ;

— Δύναμαι νὰ σοὶ τὸ προσέπω, χωρὶς νὰ ἦμαι προφήτης. Ἐὰν λοιπὸν σὺ, ὁ Γεώργιος Μορῆς, ἀνεψιὸς καὶ κληρονόμος τοῦ Ἰωάννου Μορῆς, ἄλλοτε ἐμπορος, σήμερον δὲ μνηστήρ τῆς Λουίζας Βράουν, τῆς ὠριωτέρως νέας τῆς μικρᾶς

Βρεττανίας καὶ ὑπάλληλος ἐν τῷ καταστήματι τῶν Κ^{ων} Βλάγκ, Νουάρ καὶ Σ^ω· ἐὰν τολήθῃς νὰ εἰπῆς γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν, θὰ ἀποδιωχθῆς ὑπὸ τῶν προϊσταμένων σου, θὰ ἀποπεμφθῆς ὑπὸ τῆς μνηστῆς σου καὶ θὰ ἀποκληρωθῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σου. Ἐὰν δὲ θελήσῃς νὰ παρατείνῃς καὶ ἐπὶ πλέον τὴν δοκιμὴν, θὰ θεωρηθῆς ὡς παράφρων, πολὺ ἐπικίνδυνος ἐὰν μείνης ἐλεύθερος, καὶ θὰ κλεισθῆς ἐν φρενοκομείῳ.

— Φρονεῖς λοιπὸν, Δαίβου, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ μου, τὴν εὐμένειαν τῆς μνηστῆς μου καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην, διὰ τῆς ὁποίας με τιμῶσιν οἱ προϊστάμενοί μου, ὀφείλω εἰς μόνην τὴν δουλιότητά, καὶ διίσχυρίζεσαι ὅτι ἤθελον ἀπολέσει ὅλα αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα ἅτινα σοὶ ἀπηρίθμησα, ἐὰν ἤμην εἰλικρινὴς ἐπὶ μίαν μόνην ἑβδομάδα;

— Μάλιστα, ἀκριβῶς τοῦτο φρονῶ, ἀπήντησεν ὁ ἐρωτηθεὶς.

— Τότε ἐπεθύμουν, Δαίβου, νὰ σοὶ δώσω ἐν κελῶν μάθημα.

— Δός μοι το· καὶ διὰ νὰ γείνη μάλιστα ἡ δοκιμὴ ἐπισημότερον, ἰδοὺ ἀναλαμβάνω τὴν ὑποχρέωσιν, ἀν καὶ δὲν ἤμην πλούσιος, ἐὰν μοὶ δώσῃς τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου ὅτι θὰ εἰπῆς τὴν ἀλήθειαν, ὅλην τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, καὶ κρατήσῃς τὸν λόγον σου αὐτὸν ἐπὶ μίαν ὅλην ἡμέραν, χωρὶς νὰ χάσῃς τὰ πλεονεκτήματα περὶ τῶν ὁποίων σοὶ ἐλάλουν πρὸ ὀλίγου... ἢ ἀν θέλῃς, ἐὰν ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος δὲν σὲ κλείσωσιν ἐν φρενοκομείῳ τινί, ἀναλαμβάνω, λέγων, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σοὶ πληρώσω, μετὰ παρέλευσιν τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου, πεντακοσίας λίρας, ὡς ἀποζημίωσιν δι' ὅλα ὅσα ἤθελες ὑποφέρει.

— Δὲν ἔχω ἀνάγκη τῶν πεντακοσίων σου λίρων, ἀπεκρίθη ὁ Μορῆς.

— Ἦ, ἐὰν τὸναντίον κερδίσω ἐγὼ τὸ ποίημα, νὰ μοὶ διδῇς ἐμπορεύματα τῆς αὐτῆς ἀξίας.

— Δὲν πρόκειται οὔτε περὶ ἐμπορευμάτων.

— Ἀφοῦ δὲν θέλῃς οὔτε νὰ δεχθῆς οὔτε νὰ δώσῃς, σοὶ προτείνω ἄλλο τι. Εἰς ἀνταλλαγὴν τοῦ λόγου σου, σοὶ ὑπόσχομαι νὰ μὴ ῥίψω τοῦ λοιποῦ οὐδὲ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς ὠριᾶς σου Λουίζας, μ' ὅλην τὴν εὐχαρίστησιν ἣν αἰσθάνομαι νὰ τὴν βλέπω, ὅταν διέρχωμαι πρὸ τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος τῆς μητρὸς τῆς.

— Τοῦτο τὸ δέχομαι! ἀνεφώνησεν ὁ Μορῆς, τείνων τὴν χεῖρα πρὸς τὸν φίλον του.

— Λοιπὸν ἡ συμφωνία μου εἶναι τελειωμένη;

— Ναί, πλὴν με τὴν ἐξῆς παρατήρησιν· ὁ μόνον νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἢ μίαν ἑβδομάδα, δὲν ἐννοῶ βέβαιον ὅτι εἰμαι ὑπόχρεως νὰ λέγω εἰς ἕκαστον τὰ ἐλαττώματά του, ἢ τὰς γελοιότητάς του, χωρὶς νὰ προκληθῶ.

— Βεβαίως ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Δαίβου· ὀφείλεις μόνον νὰ ἀποκρίνεσαι εἰλικρινῶς εἰς πάσας τὰς ἐρωτήσεις ἢ εἰς πάσας τὰς παρατηρήσεις, ὅσαι θέλουν σοὶ γίνεαι εἴτε ὑπὸ τῶν προϊσταμένων σου, εἴτε ὑπὸ τῶν πελατῶν σου, εἴτε ὑπὸ τῶν προσώπων μετὰ τῶν ὁποίων συνήθως συναναστρέφεσαι.

— Πολὺ καλά. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου ἀπαιτῶ νὰ μὴν εἰδοποιήσῃς τοὺς γνωρίμους μου, ὅπως μοὶ ἀποτείνωσιν ἐπίτηδες ἐρωτήσεις εἰς τὰς ὁποίας νὰ ἤμην ὑπόχρεως νὰ δώσω ἀπαντήσεις δυσαρέστους.

— Ὅχι, σοὶ δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, ἀπεκρίθη ὁ Κάρολος. Ὅλη ἡ ὑπόθεσις θὰ διεξαχθῆ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ, καὶ δὲν θὰ ὁμιλησώμεν εἰς οὐδένα περὶ αὐτῆς, πρὶν ἢ λήξῃ ἡ ἔβδομάς, ἥτις θὰ προσδιορισθῆ διὰ τὴν δοκιμασίαν. Ἀλλὰ καὶ σὺ ἀφ' ἐτέρου, δὲν δύνασαι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἀρνηθῆς ν' ἀπαντήσῃς, ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι ἔχεις στοιχῆμα ν' ἀπαντᾷς ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

— Ἀναμφιβόλως.

— Λοιπὸν ἀπεφασίσασμεν ὀριστικῶς; ἠρώτησεν ὁ Κάρολος.

— Ὅριστικώτατα. Πότε θὰ ἀρχίσωμεν;

— Κατὰ ποίαν ὥραν ἐξυπνᾷς συνήθως;

— Εἰς τὰς ἑπτὰ.

— Ἀπὸ τῆς αὔριον, ἕκτης Μαρτίου, ἡμέρας Παρασκευῆς, ὀφείλεις νὰ λέγῃς μόνην τὴν ἀλήθειαν· τὴν δὲ προσεχῆ Παρασκευὴν, δεκάτην τρίτην τοῦ αὐτοῦ μηνός, σὲ διαβεβαίω ὅτι θὰ εὐρίσκεσαι ἐν φρενοκομείῳ.

Ὁ Μορῆς ἐμειδιάσεν ἐκ δυσπιστίας· ἐπειδὴ δὲ εἶχομεν φθάσει ἤδη πρὸς τῆς οἰκίας ἐν ἣ εἶχον καταλύσει, ἀπεχαιρέτησα τοὺς φίλους μου καὶ μετ' ὀλίγον κατακλιθεὶς, ἀπεκοιμήθην ἀναλογιζόμενος τὴν δοκιμασίαν ἣν ὁ Μορῆς ἐμελλε νὰ ὑποστῆ, καὶ ἀπόφραξιν ἔχων νὰ παρακολουθήσω μετὰ προσοχῆς ὅλας αὐτῆς τὰς περιπετείας.

Ὁ Γεώργιος Μορῆς κατόκει κατὰ τὴν συνοικίαν τῆς Μικρᾶς Βρεττανίας, παρὰ τινι θεῷ καὶ θεῷ του. Ἐκ τούτων οὐδέτερος εἶχεν ἔλθει ποτὲ εἰς γάμον, ἀμφότεροι δὲ ἀπετέλουν τὸν ἐντελέστερον τύπον τῶν ἀνθρώπων τῆς τάξεώς των· ἡγάπων εὐτραφεῖς καὶ στοργγύλοι, ἦσαν ἀγαθοὶ τὴν καρδίαν, ὅταν οὐδὲν τοῖς ἠναντιοῦτο... ἡγάπων τὸν ἀνεψιόν των, ὅταν προσεφέρετο περιποιητικῶς πρὸς αὐτοὺς, ἀκόμη δὲ καὶ ὅταν παρημέλει τὸ καθῆκον τοῦτο.

Ὅτε ὁ Γεώργιος εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπαγερόμενος ὡς εἶρηται ἐκ τοῦ ναοῦ, ὅλοι οἱ ἐν αὐτῇ εἶχον κατακλιθῆ· ὤθεν διηυθύνθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ κατεκλιθῆ καὶ αὐτὸς μηδὲλως ἀναλογιζόμενος τὰς ἐνοχλήσεις, αἰτίνας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν ἀνεμένον τὴν ἐπαύριον.

Τὴν ἐπομένην πρωῒν ἠγέθη κατὰ τὴν συ-

νήθη ὄραν, καὶ ἐνδυθεὶς κατήλθεν εἰς τὴν ἀ-
θουσαν τοῦ γεύματος. Αὐτόθι εὗρε τὴν θεϊαν του
προστοιμάζουσαν τὸ πρόγευμα, καὶ τὸν θεῖόν
του ἀναγινώσκοντα τὴν ἐφημερίδα του.

— Καλὴν ἡμέραν, θεῖα μου. . . καλὴν ἡμέ-
ραν, θεῖέ μου. . . Πῶς εἶσθε σήμερον; ἠρώτησεν
εἰσερχόμενος.

— Ἄ! καλὴν ἡμέραν, Γεώργιε! πολὺ καλὰ
καὶ σύ;

Ὁ Γεώργιος ἦν ἐτοιμος ν' ἀπαντήσῃ: Πολὺ
καλὰ, σὰς εὐχαριστῶ! ἐπειδὴ ὅμως πράγματι
ἦτον ὀλίγον ἀδιάθετος, ἐνθυμηθεὶς ὅτι ὠρκίσθη
νὰ ἀποφεύγῃ πᾶν ψεῦδος, ἔστω καὶ ἐκ τῶν κατὰ
συνήθειαν ἐπιτρεπομένων, ἀπήντησεν εἰλικρινῶς:
Δὲν εἶμαι τόσοσιν καλὰ, ἔχω πονοκέφαλον.

— Πῶς; ἔχεις πονοκέφαλον! Ὁ Θεὸς νὰ μὲ
συγχωρήσῃ, ἀλλ' οἱ νέοι τῆς σήμερον εἶναι ἀξιο-
λύπητοι, ἀπεκρίθη ὁ θεῖος. Ἐγὼ παιδί μου εἰς
τὴν ἡλικίαν σου δὲν κατέλαβανα ὅτι εἶχον κε-
φαλήν εἰμὴ ὅταν τὴν ἐκτένιζα! καὶ τώρα ἀκόμη,
κύτταξέ με καλὰ, τί ὄψιν ἔχω!

— Ἀμπράν! αὐτὴ ἦτον ἡ λέξις, ἥτις ἦλθεν
ἐπὶ τὰ χεῖλη τοῦ Γεωργίου ἐνθυμηθεὶς ὅμως καὶ
πάλιν τὸν ὄραν του, ἀπεκρίθη εἰλικρινῶς: Ὅχι
τόσων καλῶν.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ὁ θεῖος Μορρίς ἐκπληκτος.

— Λέγω, θεῖέ μου, ὅτι δὲν εὗρίσκω τὴν ὄ-
ψιν σας διόλου καλῶν.

— Τί θέλεις νὰ εἰπῆς μὲ τοῦτο; . . δὲν ἔχω
καλὴν ὄψιν. . . διατί;

— Διότι εἶσθε πολὺ εὐτραφῆς. . . ἔχετε τὸν
λαϊκὸν πολὺ κοντόν. . . τὸ χρῶμα τοῦ προσώ-
που πολὺ ἐρυθρὸν καὶ. . .

— Καὶ ἐπαπειλοῦμαι ὑπὸ ἀποπληξίας, δὲν
ἐννοεῖς τοῦτο;

— Μάλιστα, θεῖέ μου.

— Μὰ τὸν Θεόν! ἀνεφώνησεν ὁ γέρον, πνι-
γόμενος ἀπὸ θυμὸν καὶ ἀγανάκτησιν.

— Ὡ! Γεώργιε, λέγει ἡ θεῖα μεθ' ὕφους ἐκ-
πεληγημένου, πῶς δύνασαι νὰ λέγῃς τοιαῦτα
πράγματα;

— Μοὶ ἀπήθουνεν ἐρωτήσεις, καὶ ἀπεκρίθη
τὴν ἀλήθειαν, ἀπήντησεν ὁ νέος.

— Ἐννοεῖται! ἐπεθύμει νὰ ἤμην ἡδὴ νεκρός,
ἐφώνησεν ὁ γέρον Μορρίς.

— Ὅχι, θεῖέ μου, ἀπήντησεν ὁ Γεώργιος,
τοῦναντίον θὰ ἐθλιθόμην πολὺ ἐπὶ τῷ θανάτῳ
σας, ἀλλὰ θὰ ἐθλιθόμην μὲ φρόνησιν καὶ με-
τριότητα.

— Θὰ ἐλυπεῖσο μὲ φρόνησιν καὶ μετριότητα!
ἐπανελάβεν ὁ θεῖος· βεβαίως δὲ τὴν αὐτὴν με-
τρίαν καὶ φρόνημον εὐχαρίστησιν θὰ ἠσθάνεσο
λαμβάνων καὶ τὴν κληρονομίαν τὴν ὁποίαν πε-
ριμένεις μετὰ τὸν θάνατόν μου.

— Μάλιστα, θεῖέ μου, ἐπιθύρην ὁ Γεώργιος.

— Μὴ χειρότερα! ἀνεφώνησεν ὁ γέρον, ἐγει-
ρόμενος καὶ βεδίζων μεγάλως βήμασιν ἐν τῷ

δωματίῳ· προσθέτει ὕβριν ἐπὶ ὕβρεως μὲ ἀναί-
δειαν ἀπίστευτον.

Αἰφνης ἔστη πρό τοῦ ἀνεψιοῦ του καὶ ἀτενί-
ζων αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτῇ, τρέμων δὲ ἐκ τοῦ
θυμοῦ,

— Ἐλα κύριε! εἶπεν, ἀποκρίθητι καθαρὰ, τί
σημαίνουν ὅλα αὐτά;

— Δὲν ἠθέλησα νὰ εἰπῶ εἰμὴ ἀπλῶς τὴν ἀ-
λήθειαν, ἀπεκρίθη ὁ νέος.

— Ἀχάρνιστε! . . καρδία μοχθηρὰ! ἐπιθύ-
ρην ὁ γέρον μὲ φωνὴν διακεκομμένην ἐκ τῆς
παραφορᾶς.

— Μὰ, Γεώργιε, ὑπέλαβεν ἡ θεῖα, ἥτις πα-
ρηκολούθει τὴν σκηνὴν ταύτην ἀφ' ἑκτῆς
ἐκπλήξεως, διατί φέρεσαι οὕτω πρὸς ἡμᾶς; . .
Εἰς τί σοῦ ἐπταῖσαμα;

— Εἰς τίποτε, θεῖα μου! ἀλλὰ καὶ ἐγὼ οὐ-
δὲν ἄλλο πράττω ἢ νὰ σὰς λέγω τὴν ἀλήθειαν.

— Εἵμαι βεβαία ὅτι δὲν φρονεῖς αὐτὰ τὰ ὅ-
ποια λέγεις.

— Ὅχι, θεῖα μου, τὰ φρονῶ.

— Ὅχι, σοὶ ἐπαναλέγω ἡξεύρω καλῶς ὅτι
θὰ ἴσο ἀπαρηγόρητος εἴαν ἀπέθνησκον ἐγὼ ἢ ὁ
θεῖός σου.

— Ὅχι, θεῖα μου.

— Ἄ! τέρας τῆς φύσεως! λοιπὸν θέλεις νὰ
μᾶς φονεύσῃς! ἀνεφώνησεν ἡ θεῖα Μορρίς, πί-
πτουσα ἐπὶ μιᾶς ἔδρας καὶ ὀλοοῦζουσα.

— Οὐδὲλως θέλω νὰ σὰς φονεύσω, θεῖα μου,
ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος· ἔλεγα μόνον ὅτι δὲν θὰ ἤ-
μην ἀπαρηγόρητος, εἴαν σὺ ἢ ὁ θεῖός μου ἀπεθνή-
σκετε. Δὲν εἶναι φυσικὸν νὰ ἀποθάνῃ ἐκ τῆς λύ-
πης ἄνθρωπος νέος, μόνον διότι ὁ Θεὸς τῷ ἀφί-
ρесе τὸν θεῖον ἢ τὴν θεϊαν του.

— Ἀθλίε! πῶς δύνασαι νὰ δμιλῆς οὕτως! Οἱ
ἀποτρόπαιοι λόγοι σου μὲ κάμνουν νὰ βίγῃ ὑπὸ
φρίκης, ἐπρόσθεσεν ὀδυρομένη ἡ πτωχὴ γυνή.

— Ἀφῆσέ τον, Μαρία, μὴ τῷ ἀποταίνης
πλέον οὐδὲ λέξιν, ἐφώνησεν ὁ γέρον, βίβλεις καὶ
αὐτὸς ἐπὶ τινος ἔδρας καὶ ἀπομάσσων τὸν ἄφρο-
νον ἰδρώτα ἐκ τοῦ ὀλω εἰσερχομένου προσώπου του.
Εἶναι ἔχιθνα τὴν ὁποίαν ἐθρέψαμεν εἰς τὸν κῆλ-
πον μας, ἐξηκολούθησεν, καὶ ἥτις θὰ μᾶς φονεύ-
σῃ. Καὶ ἐν τούτοις, ἡ ἔχιθνα αὐτὴ εἶναι τὸ μο-
νογενὲς τέκνον τοῦ ἀτυχοῦς ἀδελφοῦ μου Ἰακώ-
βου. Μόνον δὲ διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἀγάπην
μου δύναμαι νὰ τὸν συγχωρήσω, εἴαν στέργῃ ν'
ἀποσύρῃ τοὺς λόγους τοῦς ὁποίους ἐπρόσφερον.

— Ἀκούεις, Γεώργιε; ὑπέλαβεν ἡ θεῖα, ἀπο-
σύρουσα τὸ μακρὸν τῆς καὶ προσβλέπουσα πα-
ρακλητικῶς τὸν ἀνεψιὸν τῆς. . . εἶπε λοιπὸν ἀ-
μέσως ὅτι ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἀπλὴ ἀστείότης, καὶ
ὅτι δὲν πιστεύεις τίποτε. Ἐλα, ἐμπρός!

— Ἀλλὰ, θεῖα μου, ἐπανελάβεν ὁ Γεώργιος
χαμηλῆ τῆ φωνῆ, δὲν δύναμαι νὰ ἀποσύρω τοὺς
λόγους μου, ἀφοῦ ἴθνη ἢ πιστὴ ἐκφρασις τῶν
διαλογισμῶν μου.

— Φύγε λοιπὸν ἐκ τῆς οἰκίας μου! Μὴ μένης
οὐδὲ στιγμὴν ἐπὶ πλέον, καὶ ὄσον ἀφορᾶ τὴν
διαθήκην μου, θέλω τὴν ἐξαφανίσαι αὐθαρῆ. Μὴ
περίμενε παρ' ἐμοῦ οὐδὲ ἐν σελίνιον θὰ ἀφήσω
εἰς τὴν ἀδελφήν μου ἐν ἐτήσιον εἰσοδήμα, πάντα
δὲ τὰ λοιπὰ θὰ τὰ ἀφήσω εἰς τὰ Νοσοκομεῖα!
ἀνέκραξεν ὁ γέρον, μετὰ λύσης ὀρμῶν πρὸς τὸν
ἀνεψιὸν του καὶ ἀποθῶν αὐτὸν πρὸς τὴν θύραν.

— Σὲ παρακαλῶ, Ἰωάννη, εἶπε τότε ἡ θεῖα,
ἄφῃσέ τον νὰ προγευματίσῃ, πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ·
εἶναι βλαβερὸν νὰ ἐξέλθῃ ἐν καιρῷ βροχῆς μὲ κε-
νὸν τὸν στόμαχον.

— Νὰ προγευματίσῃ! δὲν θὰ φάγῃ οὔτε μίαν
βοῦκα εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἀκόμη καὶ ἂν ἐπρόκει-
το ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης, ἀπεκρίθη ὁ θεῖος πάν-
τοτε μανιώδης.

Ὁ Γεώργιος ἠσθάνθη δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς, ἀκράτητος δὲ τὸν κατέλαβεν ἐπιθυμία νὰ
βιβῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς θεῖας του ἢ εἰς τὸν
τραχήλον τοῦ θεῖου του, ὅπως ἐπραττε συνήθως
ὡς παιδίον, ὅταν ἐκ τύχης τοῦς δυσηρέστει.
Ἄλλ' εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἐ-
λάβεν ἐπομένως τὸν πλὴν του καὶ ἐξῆλθεν ἀ-
πειθῶν τὴν συνήθη χειρετισμὸν εἰς τὸν θεῖον
καὶ τὴν θεϊαν του.

— Ἴδου τὸ πρῶτον μάθημα, εἶπε καθ' ἑαυ-
τὸν διευθυνόμενος εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατάστημά
του. Μία μὲν ὥρα παρηλθεν, ἀφ' ἧς ἤρχισα νὰ
λέγω τὴν ἀλήθειαν, καὶ Ἴδου ἐδιώχθη καὶ ἔγινε
ἀπόκληρος! . . Ἄ! συγγνώμην, κυρία. . . δε-
σποσύνη Ροβινσών!

Τοσοῦτον ἦν ἀφρημένος ἐκ τῆς ταραχῆς του,
ὅστε προσέκρουσε πρὸς παχύνωμόν τινα γυ-
ναῖκα, ἥτις ὁμοιάζουσα φρεγάταν ἀναπεπταμένα
ἔχουσαν τὰ ἰστίδια, κατεῖχε διὰ τοῦ φορέματός
τῆς ὅλον τὸ πεζοδρόμιον.

— Ἄ! γὰ, γὰ! Ποῦ ἔχετε τὸν νοῦν σας, Κύ-
ριε Μορρίς; ἠρώτησε γελώσα ἡ δεσποσύνη Ρο-
βινσών.

— Εἰς τὸν θεῖόν μου καὶ τὴν θεϊάν μου, ἀπε-
κρίθη ὁ Γεώργιος, βίπτων μηχανικῶς τὰ βλέμ-
ματά του ἐπὶ τῆς ἀλλοκότου ἐνδυμασίας ἐκεί-
νης, ἥτις τῷ ἀπήθουνε τὸν λόγον.

— Εἰς τὴν θεϊάν σας καὶ τὸν θεῖόν σας! πό-
σον φιλόσοφος ἀνεψιὸς εἶσθε! Ἀλλὰ τί πα-
ρατηρεῖτε λοιπὸν τοιοῦτοτρόπως; τὸ καπέλ-
λον μου;

— Ναι, εἶπεν ὁ Γεώργιος.

— Εἶναι ἐντελῶς νέον! σὰς παρακαλῶ μάλι-
στα νὰ μοὶ εἰπῆτε εἰλικρινῶς πῶς τὸ εὗρίσκατε.

— Εἶναι ὠραιότατον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ
μοὶ φαίνεται ὅτι σὰς ἔρχεται ἀσχημα.

— Διατί, Κύριε, σὰς παρακαλῶ;

— Διότι δὲν κατεσκευάσθη δι' ὑμᾶς.

— Καὶ διατί; ἠθέλα πολὺ νὰ μάθω ἡξεύρω
ὅτι ἔχετε πολλὴν φιλοκαλίαν, ἀποκρίθητέ μοι
εἰλικρινῶς.

— Πολὺ καλὰ! σὰς λέγω λοιπὸν εἰλικρινῶς,
δεσποσύνη Ροβινσών, ὅτι τὸ εὗρίσκω ὑπὲρ τὸ
δέαν κομψὸν διὰ γυναῖκα ὡς ὑμεῖς, πολὺ νεα-
ρικὸν διὰ τὴν ἡλικίαν σας; καὶ πολὺ πολυτελές
διὰ μίαν θαλαμηπόλον.

— Καὶ ποῖος σας εἶπε τὴν ἡλικίαν μου, Κύ-
ριε; ἀνέκραξεν ἡ δεσποσύνη Ροβινσών, μόλις
δυναμένη νὰ κρατήσῃ τὴν ἀγανάκτησίν της.

— Τὴν μαντεύω ἐκ τοῦ προσώπου σας, ἐκ τῆς
κόμης σας, καὶ ἐκ τῆς ἀτονίας τῶν ὀφθαλμῶν
σας! τὰ τρία ταῦτα σημεῖα, λαμβανόμενα ὁμοῦ,
εἶναι γνωρίσματα ἀλάνθαστα.

— Κύριε Μορρίς, βλέπω ὅτι ἔχετε τὴν πρό-
θεσιν νὰ μὲ προσβάλητε.

— Δὲν θέλω νὰ σας προσβάλω, δεσποσύνη,
ἀλλὰ ζητεῖτε τὴν γνώμην μου καὶ σὰς τὴν ἐκ-
φράζω εἰλικρινῶς.

— Λοιπὸν, κατὰ τὴν γνώμην σας, εἶμαι γυνὴ
χονδροειδής, ἡλικιωμένη καὶ γελοιῶς ἐνδεδυμένη.

— Μάλιστα, τοιοῦτόν τι φρονῶ.

— Εἶσθε ἄνθρωπος κακοαναθραμμένος, ἀ-
νόητος καὶ ἀγροίκος, ἀνέκραξεν ἡ δεσποσύνη
Ροβινσών, βίπτουσα ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα περιφρο-
νήσεως καὶ ἀπομακρυνομένη δραμαίως.

— Ἴδου, ἐσκέφθη ὁ Γεώργιος ἐξακολουθῶν
τὸν δρόμον του. Ἀπέκτισα καὶ ἓνα ἀκόμη ἐχ-
θρὸν, ἀποκρινόμενος εἰλικρινῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις
του. Καὶ ποῖον ἐχθρὸν! τὴν θαλαμηπόλον τῆς
Κυρίας Αἰλλ, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπεθύμουν νὰ ψυ-
χρᾶνω ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ. . . Ἄλλ' ὄχι! εὐτυχῶς
δὲν εἶπον τοῦτο μεγαλοφώνως, διότι καὶ αὐτὸ
θὰ ἦτο ψεῦδες, ἀφοῦ πράγματι θὰ συγκατετι-
θέμην νὰ ἀπαρέσω καὶ πρὸς αὐτήν, χάριν τινὸς
συμφέροντος. Ἀλλὰ τί εἶναι ἡ συνήθεια τοῦ
ψεῦδεσθαι; ὅταν δὲν ψευδόμεθα πρὸς τοὺς ἄλ-
λους, ψευδόμεθα ἀπέναντι ἡμῶν αὐτῶν, καὶ μά-
λιστα ἀνευ ἀνάγκης. Ὁ διάβολος νὰ πάρῃ τὴν
ἀλήθειαν! Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι αὐτὴ ἡ ἱστορία
θὰ ἐπισύρῃ ἐπ' ἐμὲ ἔτι περισσοτέρας ἐνοχλήσεις
ἀφ' ὧσας μέχρι τοῦδε εἶχον. Ἐάν τοῦλάχιστον
δὲν μοὶ ἀπηθύνουν οὐδεὶς ἐρωτήσεις κατὰ τὸ
διάστημα αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος!

Ὑπὸ τοιαύτας σκέψεις ἐφθασεν ὁ Γεώργιος
πρὸ τῆς θύρας τοῦ καταστήματος τῶν Κων Βλάχκ,
Νουὰρ καὶ Σ^ς, ἐμπόρων νεωτερισμῶν.

Ταῦτοχρόνως ὅμως καὶ ἡ δεσποσύνη Ροβιν-
σών δὲν ἔμενεν ἀργή, ἀλλὰ σταματῶσα πάντα
γνωστὸν αὐτῆ, ἔν ἀπῆντα κατὰ τὴν συνουσίαν
τῆς Μικρᾶς Βρετανίας, τῷ ἔλεγεν·

— Ἡδύναθε ποτε νὰ πιστεύαστε, ὅτι ὁ κύ-
ριος Μορρίς ἠθελε φερθῆ μὲ παρομοίαν ἀναίδειαν!
φαντασθῆτε ὅτι ἐν ᾧ μετέβαινον εἰς τὸ κατά-
στημα τοῦ κυρίου Βλάχκ διὰ παραγγελίαν τινὰ
τῆς Κυρίας Αἰλλ, ἀπήντησα αὐτὸν καθ' ὅδον
καὶ μὲ προσέβαλε.

— Πῶς εἶναι δυνατὸν, δεσποσύνη Ροβινσών;
εἶπεν ἡ Λουίζα Βράουν, μίαν ἐκ τῶν πρώτων

εις δὲ ἀπετάθη. Φαίνεται νέος τόσοσιν σεμνός.
— Σεμνός ἢ ὄχι, ἀδιάφορον. Τοῦτο μόνον ἠ-
ξεύρω, ὅτι μὴ ἐξυβρίσει χυδαιότατα, καὶ εἶμαι
πεπεισμένη, ὅτι ἦτον μεθυμένος.

— Νέος τόσοσιν τακτικός! . . . πῶς δύνασαι
να πιστεύῃς τὸ τοιοῦτον; καὶ ἐπειτα, ἦτο τόσοσιν
ἐνωρίς.

— Τότε βεβαίως εἶναι τρελλός, ἀπεκρίθη ἡ
θαλαμηπόλος, ἐξαλλος ἀκόμη ἀπὸ θυμῶν.

— Μὰ πῶς σε ἐξυβρίσει; τί σοι εἶπε . . .
τί ἔκαμε;

— Σὰς ἀφίνω νὰ τὸ ἐνοήσητε, ἀπεκρίθη ἡ
δεσποσύνη Ῥοβινσὼν, ἀπομακρυνόμενη καὶ μὴ
ἐχούσα ποσῶς διαθέσειν νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς δυσσε-
ρέστους φιλοφροσύνας τὰς ὁποίας εἶχεν ἀκούσει.

Ἡ Λουίζα Βράουν ἐμεινεν ἐκπληκτικὸς ἐπὶ τῇ
ιδέᾳ ὅτι νέος τόσοσιν εὐμορφος ὅπως ὁ Μορρίξ,
εἶχε τόσοσιν ὀλίγην φιλοκαλίαν ὥστε νὰ ἀπευ-
θύνη περιποίησις πρὸς γυναῖκα, οἷα ἡ κυρία
Ῥοβινσὼν.

Ἡ αὐτὴ συνδιάλεξις ἐπανελήφθη, ἔσως καὶ
μετὰ ποικιλίας τινός, δεκάκις ἢ δωδεκάκις, οὖ-
τως ὥστε ἐν διαστήματι βραχυτέρῳ τῶν δύο ὡ-
ρῶν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς συνοικίας τῆς Μικρᾶς
Βρετανίας ἦσαν πεπεισμένοι, ὅτι δυστύχημα
τι συνέβη εἰς τὸν ἀτυχῆ Γεώργιον Μορρίξ.

Ἐν τοῦτοις οὗτοις εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάστημα
ὑπο εἰργάζετο.

— Κύριε Μορρίξ, λέγει πρὸς αὐτὸν εἰς τῶν
προϊσταμένων του προχωρῶν πρὸς αὐτὸν, ἦλθες
ἀργά, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο σοὶ συμβαίνει σπανί-
ως, δὲν βλάπτει. Ἰδοὺ λάβε, ἐξηκολούθησεν,
ἐκεῖνα τὰ μεταξωτὰ καὶ διευθέτησεν αὐτὰ εἰς
δέματα. Ἦρέπει νὰ σταλῶσιν εἰς τὴν δεσποσύ-
νην Αἰλλ τὸ ἐσπέρας, ὥστε νὰ δυνήθῃ νὰ ἐκλέξῃ
πλὴν θὰ μὴ ὑποχρέωσιν ἐὰν θελήσῃ νὰ τὰ φέ-
ρῃ πρὸς αὐτὴν σὺ ὁ ἴδιος. Ἠξεύρω ὅτι τοῦτο
δὲν εἶναι ἰδική σου ὑπηρεσία, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου
δὲν δύνωμαι νὰ ἐμπιστευθῶ ἐμπορεύματα τῆς
ἀξίας εἰς τὸ παιδί τοῦ κατὰστηματος, τὸ ὁ-
ποῖον πρὸ ὀλίγων μόνον ἡμερῶν γνωρίζομεν. Προ-
σέει, ἡ Κυρία Αἰλλ εἶναι ἐκ τῶν καλλιτέρων μας
πελατῶν, καὶ τοῦτο θὰ ἦναι περιποίησις ἥτις
θὰ τὴν εὐχαριστήσῃ. Ἡ θαλαμηπόλος τῆς ἦλθεν
ἐκ μέρους τῆς καὶ μᾶς ἔφερε τὰς παραγγελίας
τῆς ἐὰν λοιπὸν ὑπάγῃς ὁ ἴδιος θὰ μὴ ὑποχρεώ-
σῃς πολὺ.

— Θὰ ὑπάγω εὐχαρίστως, Κύριε, ἀπεκρίθη
ὁ Γεώργιος, εὐτυχῆς ὅτι ἡδυνήθη νὰ δώσῃ ἀ-
πάντησιν εὐάρεστον καὶ ἐνταυτῷ εὐλικρινῆ.

Εἶχε καταστήσει ὁ πτωχὸς νέος νὰ μὴ τολμᾷ
νὰ προσφέρῃ λέξιν, χωρὶς νὰ φοβῆται ὅτι θὰ
εἰπῇ προσβλητικὸν τι ἢ ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ νέον
τινὰ ἔχθρον.

— Ἐκτὸς τοῦτου, ἐπανέλαθεν ὁ κύριος Βλάγκ,
ἡ δεσποσύνη Αἰλλ δὲν θὰ δυσσερεστηθῇ νὰ σε
ιδῇ εἰς τὴν ἐξοχὴν τῆς. Παρετήρησα, ὅταν ἐρ-

χεται ἐδῶ, ἀπευθύνεται πάντοτε πρὸς σέ, καὶ
ἂν τις ἐξ ἡμῶν προθυμοποιήται νὰ τὴν ὑπηρε-
τήσῃ, ψιθυρίζει ὀλίγας λέξεις καὶ ἀπέρχεται
πάντοτε λέγουσα ὅτι θὰ ἐπανεέλθῃ. *Ε! παιδί μου,
ἀληθῶς εἶναι ὠραῖον πρᾶγμα νὰ ἦναι τις εἰκοσι-
πενταετής καὶ νὰ ἔχῃ ὠραίαν κόμην καὶ λε-
πτὸν μύστακα! προσέθηεν ὁ κύριος Βλάγκ γε-
νάζων καὶ φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ κρα-
νίου του.

*Ερῶθημα ἐχρωμάτισε τὰς παρειὰς τοῦ Γεωρ-
γίου Μορρίξ, ὅστις ἀπεκρίθη βεδισκόμενος: Τρόν-
τι, Κύριε.

Εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὁ προϊστάμενός
του τὸν ἐθεώρησε μετ' ἐκπλήξεως.

— Κότταξε τὸν μικρὸν κενόδοξον! εἶπε καθ' ἑ-
αυτόν: εἶναι λοιπὸν τόσοσιν μάταιος! ἀλλ' ὄχι...
εἶναι ἀδύνατον τὸν ἔκαμα νὰ ἐρυθριάσῃ, διότι
ἀπλῶς τῷ εἶπον ὅτι ἀρέσκει εἰς πλουσίαν καὶ
ὠραίαν κυρίαν. Βεβαίως ἠπατήθη.

*Επειτα ὑψῶν τὴν φωνήν, προσέθηεν

— *Εγὼ νὰ σοὶ εἰπῶ τι, Μορρίξ: εἶναι μυ-
στικόν... ἀκολούθησόν με.

*Ο νέος ἠκολούθησε τὸν κύριόν του εἰς γωνίαν
τινὰ τοῦ κατὰστηματος, ὅπισθεν σωροῦ ἐμπο-
ρευμάτων.

— *Επεθύμουν νὰ σοὶ τὸ ἀναγγείλω πρῶτος
ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος Βλάγκ, καὶ ἐπειδὴ
εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ἐξέλθω μετ' ὀλίγον, δὲν
θὰ εὑρισκὼν ἄλλην εὐκαιρίαν.

*Ο Γεώργιος παρετήρησε μετ' ἐνδιαφέροντος
τὸν προϊστάμενόν του, ὅστις ἀφοῦ ἐβρίφη πέριξ
βλέμμα, ὅπως βεβαιωθῆ ὅτι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ
τὸν ἀκούσῃ, ἐπανέλαθε.

— Τὸ Σάββατον τὸ ἐσπέρας, ἐνῷ ἐδείκνουν
μετὰ τῶν συνατῶν μου ἐν τῷ πανδοχείῳ τοῦ
Λετοῦ, δὲν γνωρίζω πῶς, ὁμιλήσαμεν περὶ τῆς
νοημοσύνης καὶ τῆς δραστηριότητος σου ἐν ἐνί
λόγῳ, ἐσκεφθήμεν ὅτι θὰ ἦτο ἐπιφέλῃς δι' ἡ-
μᾶς νὰ σε παραλάβωμεν συμμέτοχον τοῦ οἴ-
κου μας, δίδοντές σοι μέρος ἐκ τῶν κερδῶν μας.

— Ω! κύριε, ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος, συγκινη-
θεὶς ἐξ εὐγνωμοσύνης.

— *Εχει καλῶς, λέγει ὁ προϊστάμενος δια-
κόπτων αὐτόν. Πρόσεξε μὴ σε ἀκούσωσι, καὶ
προσποιήθητι ὅτι οὐδὲν γνωρίζεις. Ἰδοὺ τὸ
κατάστημα πληρούμενον ἀγοραστῶν. Μὴ χάνω-
μεν καιρόν. Γνωρίζεις ὅτι ὁ κύριος Νουὰρ θὰ ἀ-
ποσυρῇ μετ' ὀλίγον καὶ ὅτι ἐγὼ μένω διευθυ-
τῆς τοῦ οἴκου.

— Εἶθε νὰ μείνητε ἐπὶ πολὺ! ἀπεκρίθη ὁ
Μορρίξ.

— Ὅπως δὴ ποτε, ἐξηκολούθησεν ὁ προϊστάμε-
νος, ἀπὸ τῆς πρώτης Μαρτίου ἡ εταιρικὴ ἐπωνυ-
μία τοῦ οἴκου ἡμῶν θέλει εἶσθαι Βλάγκ, Ῥου-
πέρτ, Μορρίξ καὶ Σ', ἐὰν δὲν ἔχῃς ἀντίρρησην.

— Κύριε, ἡ εὐγνωμοσύνη μου. . . ἐπιθύρησεν
ὁ Γεώργιος.

— *Αρκεῖ, ἀρκεῖ, ὑπέλαθεν ὁ προϊστάμενος
διακόπτων αὐτόν. Οἱ ἄλλοι ἐπιθυμοῦσι νὰ σοὶ
παρέξωσι μίαν εὐχάριστον ἐκπληξιν, ὥστε μὴ
λέγῃς εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν ὅτι σοὶ τὸ εἶπον.

— Μείνατε ἡσυχος, Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Μορ-
ρίξ: ἐκτὸς ὅμως, προσέθηεν, ἐὰν μὴ ἐρωτή-
σωσιν.

— Δὲν θὰ σοὶ ὁμιλήσωσι περὶ τοῦτου πρὸ
τοῦ τέλους τοῦ μηνός, προσέθηεν ὁ κύριος
Βλάγκ. Τώρα ἔχει τὴν καλωσύνην νὰ ὑπηρετήσῃς
τὰς κυρίας ἐκεῖ, αἵτινες περιμένουσιν.

*Ο κύριος Βλάγκ ἀπεμακρύνθη ὀλίγα βήματα,
ὁ δὲ νέος ἐπανέλαθεν, ὅπως συνήθως, τὴν θέσιν
τοῦ ὅπισθεν τοῦ γραφείου.

— Εἶθε βέβαιος ὅτι τὰ χρώματα αὐτὰ δὲν
φεύγουν παντελῶς; ἠρώτησε τὸν Γεώργιον γαλιά
τις κυρία, μέγα δέμα βαμβακεροῦ ὑφάσματος
δεικνύουσα εἰς αὐτόν.

— *Ἀπ' ἐναντίας εἶμαι βέβαιος ὅτι φεύγουν, ἀ-
πεκρίθη ὁ ὑπάλληλος.

— Καὶ ὅμως εἶναι σημειωμένα ὡς στερεοῦ
χρώματος, παρετήρησεν ἡ κυρία: πῶς ἠξεύρετε
ὅτι δὲν εἶναι τοιαῦτα;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ Μορρίξ, κυρία ἥτις εἶ-
χεν ἀγοράσει ἐν φόρεμα ἐξ αὐτοῦ τὴν παρελ-
θοῦσαν ἐβδομάδα, ἐπλυνε τεμάχιον μικρὸν καὶ
ἦλθε καὶ μᾶς παρεπονέθη ὅτι ὄλα τὰ χρώματα
ἠλλοιώθησαν.

— *Επραξεν ἄριστα, ἀπήνησεν ἡ κυρία,
ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ προκηρύττετε ὅτι
τὰ χρώματα εἶναι στερεὰ, χωρὶς νὰ εἴθετε βέ-
βαιοι περὶ τούτου.

— *Εχετε ἐντελῶς δίκαιον, Κυρία, ἀπεκρίθη
ὁ Γεώργιος.

*Ο κύριος Βλάγκ, ὅστις ἤκουσεν ἄλλαν τὴν συν-
διάλεξιν αὐτὴν, ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπέμβῃ
καὶ δὴ εἶπεν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Γεωρ-
γιον.

— Πῶς! δὲν ἠλλάχθησαν εἰσέτι αἱ ἐπιγρα-
φαί; τὰ ὑφάσματα ὅσα πωλοῦμεν ὡς στερεοῦ
χρώματος πωλοῦνται ἐπὶ ἐγγυήσει. Τί ἐπιθυ-
μεῖτε νὰ εἶδεξωμεν, Κυρία, ἐξηκολούθησε σρε-
φόμενος πρὸς τὴν πελατίδα.

— Τί ποτε. . . σὰς εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη
αὕτη θὰ ἐπανεέλθω.

*Εχαιρέτησε τὸν κύριον τοῦ κατὰστηματος
καὶ ἐξῆλθε.

Τότε ὅμως καὶ ὁ κύριος Βλάγκ ἠλλάξεν ὕφος,
συνωφρούθη καὶ βλέπων τὸν Γεώργιον καταγι-
νόμενον νὰ ἀποσπᾷ τὰς ἐπιγραφάς,

— Τί κάμνεις αὐτοῦ! ἀνέκραξε. Τί σε ἦλθε
νὰ εἰπῆς ὅτι τὰ ὑφάσματα ταῦτα δὲν εἶναι
στερεοῦ χρώματος;

— Εἶπα τὴν ἀλήθειαν, Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ
νέος. Ἡ κυρία Σίμη, ἥτις εἶχεν ἀγοράσει ἐξ αὐ-
τῶν, τὰ ἐπέστρεψεν. Ἀπὸ βαθέος χρώματος ἐ-

γειναν σχεδὸν λευκά.

— Πολὺ καλὰ, ἀλλὰ δὲν ἦσο ἠναγκασμένος
νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς. Ἡ κυρία αὕτη θὰ τὸ ἐβλε-
πεν, ἀφοῦ θὰ ἠγόραζεν ἐν φόρεμα.

— Θὰ ἦτον ὁμως πολὺ ἀργά, Κύριε, παρε-
τήρησεν ὁ Μορρίξ.

— Καὶ τί σε μέλει ἐσέ; ἀνέκραξεν ὁ κύριος
Βλάγκ. Ἐὰν ἔλεγέ τις εἰς ἕκαστον: Μὴν ἀγο-
ράζετε τοῦτο, διότι δὲν εἶναι στερεοῦ χρώματος,
μὴ ἐκεῖνο, διότι εἶναι κεκαυμένον κλπ., ἔπρεπε
τότε νὰ κλείσωμεν τὸ κατάστημα μας. Τῇ ἀλη-
θείᾳ ἀπορῶ πῶς εἶναι δυνατόν σὺ, ὁ πρὸ τόσοσιν
καιροῦ εὑρισκόμενος μεθ' ἡμῶν, νὰ φανῆς τόσοσιν
ἀδέξιος. Νὰ μὴ σε συμβῆ, παρακαλῶ, ἄλλοτε
τοιοῦτόν τι.

Πτωχὲ Γεώργιε! ἀκόμη δὲν συνῆλθες, καὶ ἰ-
δοὺ εἰς νέαν δοκιμασίαν ὑποβάλλεται ἡ φιλαλή-
θειά σου.

— Κύριε, λέγει πρὸς αὐτὸν κυρία τις προχω-
ροῦσα πρὸς τὸ γραφεῖον, δεῖξατέ μοι μίαν φλα-
νέλλαν, ὅμοίαν ἐκείνης, ἥτις εἶναι ἐκτεθειμένη
πρὸ τῆς θύρας, ἐκ καθαροῦ ἐρίου καὶ ἀντὶ ἐνός
φράγκου καὶ εἰκοσιπέντε ἑκταστοῦν τὸ μέτρον.

*Ο Γεώργιος ἠλπίσεν ἐπὶ μικρὸν ὅτι θὰ λάβῃ
ἡ κυρία τὴν φλανέλλαν χωρὶς νὰ τῷ ἀπευθύνη
ἐρωτήσεις, καὶ ἤρχισε νὰ ἐκτυλίσῃ ἐν δέμα.

— Εἶναι ὅμοια ἐκείνης ἥτις χρησιμεύει ὡς
δειγμα; ἠρώτησεν ἡ κυρία.

— Ἐντελῶς ὅμοια, ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος.

— Καὶ εἶναι ὀλόκληρος ἐξ ἐρίου;

— Ὅχι, Κυρία, ἔχει. . . καὶ βαμβάκιον.

— Ὅχι; Καὶ πῶς τότε τὴν σημειοῦτε ὅτι εἶναι
ὀλόκληρος ἐξ ἐρίου; Διὰ νὰ ἀπατάτε βέβαια τὸ
κοινόν. Ἄλλ' ἔστω, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία,
ἐπὶ τέλους φλανέλλα αὐτῆς τῆς τιμῆς, ἐὰν δὲν
στενεύῃ πολὺ, πλυνομένα, πάλιν δὲν εἶναι πολὺ
ἀκριβή. Τί λέγετε;

— Εἶμαι ἠναγκασμένος, Κυρία, νὰ σὰς ὁμο-
λογήσω ἀπεναντίας ὅτι στενεύει πολὺ, ἀπεκρίθη
ὁ Γεώργιος.

— Πῶς γνωρίζετε τοῦτο;

— Ἡ θεία μου ἠγόρασεν ἐξ αὐτῆς καὶ ἐστέ-
νευσε τόσοσιν, ὥστε ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ τὴν
μεταχειρισθῆ.

— Τοῦλάχιστον ὑμεῖς ἐφέθητε ὡς τίμιος ἀν-
θρωπος εἰδοποιούντες με, λέγει ἡ κυρία, ἐγειρο-
μένη ὅπως ἀναχωρήσῃ.

— Δύνωμαι, Κυρία, νὰ σὰς δείξω ἄλλας ἐκ
καθαροῦ ἐρίου καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ στενεύσωσιν,
εἶπεν ὁ νέος ὑπάλληλος, πειρώμενος νὰ τὴν
κρατήσῃ.

— Εὐχαριστῶ, βλέπω ἀργότερα, ἀπεκρίθη
ἡ κυρία, ἥτις προφάνως εἶχεν ἀπολέσει πᾶσαν
ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ κατάστημα.

*Ο κύριος Βλάγκ, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε διαφύ-
γει οὐδὲ λέξις ἐκ τῆς συνομιλίας αὐτῆς, ἦτο ἐ-
ρυθρὸς ἐκ τοῦ θυμοῦ.

— Ἐπανέλαθε πάλιν τὴν αὐτὴν ἀνοησίαν,

ἀνεφώνησε, μόλις ἀναγκαιτίζων τὴν ὀργήν του καὶ πλησιάζων πρὸς τὸν Μορρί. Ἐχασε λοιπὸν τὸν νοῦν σου σήμερον; Δικτὶ εἶπες εἰς αὐτὴν τὴν κυρίαν ὅτι ἡ φλανέλλα δὲν ἦτο ὕλη ἐξ ἐρίου καὶ ὅτι στενεύει;

— Διότι μὲ ἠρώτησε περὶ τούτου, καὶ ὄφειλον νὰ τῆ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος.

— Τὴν ἀλήθειαν!!! ἀνέκραξεν ὁ προϊστάμενός του.

Πλὴν ἐν τῷ μεταξύ πολλάκι κυρίαι διεθυβύθησαν πρὸς τὸν Μορρί καὶ ὁ κύριος Βλάχκ ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῆ.

— Εἶναι τῶνόντι αὐτὰ μεταξωτὰ τῆς Γαλλίας; ἠρώτησε μία τῶν κυριῶν, δεικνύουσα τὰ πρὸς ὑπόδειγμα ἐκτεθειμένα ὑφάσματα.

— Ὁχι, Κυρία, ἐπιθύρυσεν ὁ Γεώργιος, ἐρυθριῶν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν.

— Τὸ ὑπόπτειον πολὺ, μολονότι ἦσαν οὕτω σημειωμένα, παρετήρησεν ἡ κυρία' κατὰ λάθος ἐγένετο τούτο ἀναμφισβόπως;

— Ὁχι, Κυρία.

— Πῶς! Τότε λοιπὸν ἐγένεν ἐν γνώσει;

— Μάλιστα, Κυρία.

— Καὶ διατὶ θέτατε ψευδεῖς ἐπιγραφὰς ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων σας;

— Διὰ νὰ τὰ πωλῶμεν εἰς μεγαλειτέρως τιμάς.

— Ἄλλὰ τούτο εἶναι κλοπή! ἀνέκραξεν ἡ κυρία ἀπισθοδρομοῦσα.

— Τὸ γνωρίζω, Κυρία, ἠναγκάσθη νὰ εἰπῆ ὁ φιλαλήθης ὑπάλληλος.

— Καὶ τούτο εἶναι σύνηθες εἰς τὸ κατάστημά σας;

— Μάλιστα, Κυρία.

— Φρικτὸν πρᾶγμα! Ἄλλὰ σεῖς πῶς τὰ λέγετε αὐτὰ τὰ πράγματα; Μήπως τυχὸν διάκεισθε εἰς ἐριδὰς πρὸς τοὺς προϊσταμένους σας;

— Τούναντιόν, Κυρία, οὐδέποτε ἤμην εἰς καλλιτέρως σχέσεις μετ' αὐτῶν, ὅπως σήμερον τὴν πρώτην.

— Παράδοξον! παρετήρησεν ἡ κυρία. Ἄλλὰ τότε διατὶ λοιπὸν ὁμιλεῖτε μετὰ τῶν εἰλικρινείας;

— Διότι μοι ἀποτείνετε ἐρωτήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλω νὰ ἀπαντῶ εἰλικρινῶς.

— Ἄλλὰ τούτο εἶναι ἀξιοθαύμαστον! Καὶ λέγετε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν;

— Τώρα μάλιστα, Κυρία.

— Καὶ οἱ προϊστάμενοί σας τὸ γνωρίζουν;

— Ὁχι, ἀναμφισβότως.

— Ὡ! τὸ πιστεύω βεβαίως, ἀπεκρίθη ἡ κυρία. Ἄλλὰ εἶπατέ μοι, προσέθηκεν, εἶμαι περιέργως νὰ μάθω τί εἶναι τὰ μεταξωτὰ αὐτά, τὰ ὁποία παρουσιάζετε ὡς μεταξωτὰ τοῦ Λυών;

— Εἶναι ἀγγλικά μεταξωτὰ κατωτέρας ποιότητος.

— Καὶ πόσον κοσίζουσι πράγματι τὸ μέτρον;

— Δύο φράγγκα καὶ πενήντα ἑκατοστά.

— Καὶ τὰ πωλεῖτε ἀντὶ τεσσάρων φράγγκων καὶ πενήντα ἑκατοστῶν! σχεδὸν τὸ διπλάσιον τῆς ἀξίας των! Ἄλλὰ τούτο εἶναι φοβερόν!... Οὐδέποτε πλέον θὰ πατήσω τὸν πόδα μου εἰς αὐτὸ τὸ κατάστημα, καὶ θὰ φροντίσω νὰ εἰδοποιήσω τὰς φίλας μου, λέγει ἡ κυρία, ἀπλοῦσα τὰ ὑφάσματα καὶ ἀπομακρυνομένη.

Τῆς σκηνῆς ταύτης μάρτυς ἦν ὅχι πλέον μόνος ὁ κύριος Βλάχκ, ἀλλὰ καὶ οἱ συνεταῖροί αὐτοῦ, οἵτινες εἶχον μείνει ἐκπληκτοὶ δι' ὅσα ἤκουσαν.

Τέλος ὅλοι ὁμοῦ ἀνέκραξαν

— Τί σημαίνει τούτο, Κύριε!

— Ἐτρελλάθητε! θέλετε νὰ μᾶς καταστρέψετε; ἠρώτησεν ὁ κύριος Νουάρ.

— Μᾶς ἐκάματε νὰ χάσωμεν δέκα χιλιάδας φράγγκα εἰς μίαν ὥραν! ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Σέμ.

— Ἐδιώξατε ἐκ τοῦ καταστήματός μας ὅλους τοὺς ἀγοραστὰς! Τί σὰς ἤλθε;

— Μὲ ἐρωτῶσι καὶ ἀποκρίνομαι τὴν ἀλήθειαν, λέγει ὁ Μορρί κατατεθορυβημένος ἐκ τῶν ἐπιπλήξεων, αἰτίνας βραχδαίως ἐπιπτον ἐπ' αὐτοῦ.

— Τὴν ἀλήθειαν! Τί ἐννοεῖς μὲ τούτο;... Ἀμφισβᾶλλεις περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ἐπιγραφῶν μας! λέγει ὁ κύριος Νουάρ.

— Ἐννοεῖς ὅτι θέλομεν νὰ ἀπατῶμεν ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἐμπορευμάτων μας, διὰ νὰ τὰ πωλῶμεν ἀκριβώτερα! προσέθηκεν ὁ κύριος Σέμ.

— Εἶναι ἡ ἀλήθεια, Κύριοι, καὶ πρέπει νὰ τὴν εἰπῶ, καὶ ἂν ἐπρόκειτο ἀκόμη νὰ ἀποθάνω, ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος τεταραχμένος.

— Φύγε ἀπὸ τὸ κατάστημά μας, ἀνέκραξεν ὁ κύριος Νουάρ.

— Κρημνίσου ἐξῶ, ἄθλιε! προσέθηκεν ὁ κύριος Βλάχκ.

— Καὶ οὔτε νὰ πατήσης πλέον τὸ κατώφλιον τῆς θύρας μας, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος Σέμ.

Μετὰ τὰς φιλοφροσύνας ταύτας ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἡμέτερος Μορρί κακὴν κακῶς ἐξῆλθε τοῦ καταστήματος συμπαραλαβὼν καὶ τὸ διὰ τὴν δεσποσύνην Αἰλλ δέμα τῶν μεταξωτῶν βადίζων δὲ κατὰ τύχην ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν

— Ἀξιολόγα! Μόλις παρήλθον ἐξ ὧραι ἀφ' ἧς ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ ἀπλῶς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἰδοὺ χωρὶς νὰ πράξω ἄλλο τι ἀδίκημα, ἀπεκληρώθην ὑπὸ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἀπεδιώχθην ὑπὸ τῶν προϊσταμένων μου! θὰ πάθω ἀρά γε τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν ἄλλον κόσμον; θὰ μὲ ἀποδιώξῃ ἐπίσης καὶ αὐτὴ ἡ Λουίζα, ἐὰν συμβῆ νὰ τῆ εἰπῶ μικρὰς τινὰς ἀληθείας, ὅχι πολὺ εὐαρέστους; Τῶνόντι λοιπὸν ἡ κοινωνία θὰ μὲ κλείσῃ εἰς φρενοκομεῖον ὡς παράφρονα ἐπικίνδυνον;

— Ἀξιολόγα! Μόλις παρήλθον ἐξ ὧραι ἀφ' ἧς ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ ἀπλῶς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἰδοὺ χωρὶς νὰ πράξω ἄλλο τι ἀδίκημα, ἀπεκληρώθην ὑπὸ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἀπεδιώχθην ὑπὸ τῶν προϊσταμένων μου! θὰ πάθω ἀρά γε τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν ἄλλον κόσμον; θὰ μὲ ἀποδιώξῃ ἐπίσης καὶ αὐτὴ ἡ Λουίζα, ἐὰν συμβῆ νὰ τῆ εἰπῶ μικρὰς τινὰς ἀληθείας, ὅχι πολὺ εὐαρέστους; Τῶνόντι λοιπὸν ἡ κοινωνία θὰ μὲ κλείσῃ εἰς φρενοκομεῖον ὡς παράφρονα ἐπικίνδυνον;

— Ἀξιολόγα! Μόλις παρήλθον ἐξ ὧραι ἀφ' ἧς ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ ἀπλῶς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἰδοὺ χωρὶς νὰ πράξω ἄλλο τι ἀδίκημα, ἀπεκληρώθην ὑπὸ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἀπεδιώχθην ὑπὸ τῶν προϊσταμένων μου! θὰ πάθω ἀρά γε τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν ἄλλον κόσμον; θὰ μὲ ἀποδιώξῃ ἐπίσης καὶ αὐτὴ ἡ Λουίζα, ἐὰν συμβῆ νὰ τῆ εἰπῶ μικρὰς τινὰς ἀληθείας, ὅχι πολὺ εὐαρέστους; Τῶνόντι λοιπὸν ἡ κοινωνία θὰ μὲ κλείσῃ εἰς φρενοκομεῖον ὡς παράφρονα ἐπικίνδυνον;

— Ἀξιολόγα! Μόλις παρήλθον ἐξ ὧραι ἀφ' ἧς ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ ἀπλῶς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἰδοὺ χωρὶς νὰ πράξω ἄλλο τι ἀδίκημα, ἀπεκληρώθην ὑπὸ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἀπεδιώχθην ὑπὸ τῶν προϊσταμένων μου! θὰ πάθω ἀρά γε τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν ἄλλον κόσμον; θὰ μὲ ἀποδιώξῃ ἐπίσης καὶ αὐτὴ ἡ Λουίζα, ἐὰν συμβῆ νὰ τῆ εἰπῶ μικρὰς τινὰς ἀληθείας, ὅχι πολὺ εὐαρέστους; Τῶνόντι λοιπὸν ἡ κοινωνία θὰ μὲ κλείσῃ εἰς φρενοκομεῖον ὡς παράφρονα ἐπικίνδυνον;

— Ἀξιολόγα! Μόλις παρήλθον ἐξ ὧραι ἀφ' ἧς ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ ἀπλῶς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἰδοὺ χωρὶς νὰ πράξω ἄλλο τι ἀδίκημα, ἀπεκληρώθην ὑπὸ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἀπεδιώχθην ὑπὸ τῶν προϊσταμένων μου! θὰ πάθω ἀρά γε τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν ἄλλον κόσμον; θὰ μὲ ἀποδιώξῃ ἐπίσης καὶ αὐτὴ ἡ Λουίζα, ἐὰν συμβῆ νὰ τῆ εἰπῶ μικρὰς τινὰς ἀληθείας, ὅχι πολὺ εὐαρέστους; Τῶνόντι λοιπὸν ἡ κοινωνία θὰ μὲ κλείσῃ εἰς φρενοκομεῖον ὡς παράφρονα ἐπικίνδυνον;

— Ἀξιολόγα! Μόλις παρήλθον ἐξ ὧραι ἀφ' ἧς ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ ἀπλῶς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἰδοὺ χωρὶς νὰ πράξω ἄλλο τι ἀδίκημα, ἀπεκληρώθην ὑπὸ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἀπεδιώχθην ὑπὸ τῶν προϊσταμένων μου! θὰ πάθω ἀρά γε τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν ἄλλον κόσμον; θὰ μὲ ἀποδιώξῃ ἐπίσης καὶ αὐτὴ ἡ Λουίζα, ἐὰν συμβῆ νὰ τῆ εἰπῶ μικρὰς τινὰς ἀληθείας, ὅχι πολὺ εὐαρέστους; Τῶνόντι λοιπὸν ἡ κοινωνία θὰ μὲ κλείσῃ εἰς φρενοκομεῖον ὡς παράφρονα ἐπικίνδυνον;

ὑπὸ τὸ βάρος τοιούτων ὀλιβερῶν σκέψεων, διευθύνθη πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς μνηστῆς του, τοσοῦτον δὲ ἦν συγκαινημένος, ὥστε εἰς πτωχόν τινα, ὃν συνήνητησεν ἐπαιτοῦντα, ἔδωκεν ἐν τάλληρον.

LOUIS BAILLEUL.

*Ὑποκρίτης.

Ο ΚΑΦΕΣ

Ἡ χρῆσις τοῦ καφέ τοσοῦτον ἐγένετο κοινὴ εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, ὥστε ὁ πολῦτιμος αὐτὸς κόκκος κατέστη ἀντικείμενον τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἢ δὲ αἰφνιδίᾳ αὐτοῦ ἐξαφάνισις ἤθελε θεωρηθῆ ἀληθῆς συμφορὰ. Οὕτως ὅτε ὁ Ναπολέων Α' διέταξε τὸν ἠπειρωτικὸν ἀποκλεισμόν, ὅπως καταστρέψῃ τὸ ἀγγλικὸν ἐμπόριον, τοῦ καφέ γενομένου σπανίου, οἱ ἐπιστήμονες ἐπέχειρσαν νὰ εὐρωσιν ἕτερον μέσον ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν τῆς ὁποίας τὴν θεραπείαν ὁ λόγος διὰ διὰ κλημάτων ἐπεζήτηται. Ἄς προσθέσωμεν δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι οὐδεμία εὐρέθη οὐσία ἱκανὴ ν' ἀναπληρώσῃ τὸν καφέ, ὅπως καὶ οὐδὲν ἕτερον ποτὸν ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν οἶνον. Ἐκ τῶν εὐρεθεισῶν δὲ οὐσιῶν ἐτέθησαν εἰς χρῆσιν ὡς ἀσθενῆ ἀναπληρωτικὰ τοῦ καφέ αἱ ρίζαι τοῦ κιχωρίου, αἱ βάλαντοι, ἡ κριθή, τὰ κοκκινούλια κ.τ.λ., ἢ ἀξία τῶν ὁποίων συνίσταται μόνον εἰς τὴν εὐθηνίαν.

Ἡ καφέα εἶναι ἀειθαλὲς δένδρον ἑγγώριον τῶν ὑψηλῶν ὄροπέδιων τῆς Ἀβυσσινίας, ἐνθα ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει ἀποτελεῖ ἐκτεταμένον λόχμας. Ἐχει ὕψος 8-20 ποδῶν, καὶ ὁμοιάζει τῇ κερασέ' τὰ φύλλα αὐτῆς εἶναι ὡσεὶ δῆ, ἐπιμήκη, τὰ δὲ ἄνθη τεταγμένα κατὰ σωρείας ἀποπέμπουσιν ὀσμὴν ἰάσμου. Ἡ καφέα τὸ πρῶτον ἐκκαλλιέργηθη ἐν Ἀραβίᾳ, καὶ αὐτῆ εἰς ἕτερον ἀρχικῶς χρῆσις αὐτῆς. Οἱ κερποί τῆς εἶναι βάρους ἕχουσαι περιβλήμα σαρκώδες, ἄχυρον, κατὰ τὴν ὥριμανσιν ἐρυθρὸν, περικλειον δύο πυρρήνας, οἵτινες εἶναι τὰ σπέρματα τοῦ καφέ, τὰ γνωστὰ τοῖς πᾶσι. Αἱ βάρεις τοῦ καφέ συλλεγόμεναι εὐθὺς μετὰ τὴν ὥριμανσιν ἐνπίθενται ἐν χωνοειδεῖ μύλῳ, ἐνθα ἀποφλοισκονται ἀπὸ τοῦ σαρκώδους φλοιοῦ καὶ ξηραίνονται' εἶτα δὲ πάλιν δι' ἄλλου μύλου ἀφαιρεῖται καὶ τὸ σκληρὸν περὶ τὰ σπέρματα δέρμα, ὅτε καὶ διαχωρίζονται αἱ καλαὶ ἀπὸ τῶν κακῶν.

Ἡ χρῆσις τοῦ καφέ δὲν εἶναι γέννημα τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐπὶ ἀρχαιοτάτων ἐπι χρόνων φυλαί τινες τῆς Ἀραβίας εἶχον μάθει νὰ φρυγῶσι τοὺς κόκκους τοῦ καφέ καὶ μεταβάλλωσιν εἰς κόνιν, ἣν ἀνεμίγνυσον μετὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ κατεσκεύαζον τὸ μέλαν ποτὸν, ὅπερ καλοῦμεν καφέ. Ἐκ τῆς Ἀραβίας διεδόθη ἡ χρῆσις εἰς τοὺς γειτνιαζοντας αὐτῆ λαούς. Κατὰ τὸν 16' αἰῶνα εἰσήχθη εἰς τὴν Περσίαν ὑπὸ τι-

νος ἡγουμένου μοναστηρίου, ὅστις προσέφερε τὸ ποτὸν τούτο εἰς τοὺς μοναχοὺς, ἵνα διατηρῆ αὐτοὺς ἀγρήπνους κατὰ τὰς νυκτερινὰς προσευχάς. Ἐκ τῆς Περσίας δὲ παρελάθον τὴν χρῆσιν οἱ Τούρκοι. Τῷ 1615 ὁ περιηγητὴς Pietro della Valle ἔγραψεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς φίλον του, ὅτι ὅσον οὐπω ἤθελε διδάξει τοὺς Εὐρωπαϊοὺς πῶς πίνουν οἱ Τούρκοι τὸν καφέ. Τῷ 1644 ἔμποροι Μασσαλιῶται εἰσήγαγον τὴν χρῆσιν τοῦ καφέ εἰς τὴν Μασσαλίαν. Ὁ περιηγητὴς Θεβενὸ (Thevenot) ἔπαυε θῶν ἐκ τῶν περιηγήσεων του τῷ 1658 εἰς Παρίσιον, ἔπινεν ἐν τῷ οἴκῳ του καφέ καὶ προσέφερεν εἰς τοὺς προσερχομένους. Ἡ χρῆσις ὅμως τοῦ ποτοῦ τούτου δὲν κατέστη τοῦ συρμοῦ εἰμὴ κατὰ τὸ 1669 ὑπὸ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Τουρκίας Σολιμὰν-ἄγα. Οὗτος εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸν προσέφερε καφέ κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς πατρίδος του. «Ἐὰν, λέγει ὁ Grand d'Aussy, ἐν τῷ συγγράμματί του περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Γάλλων, ἤθελε Γάλλος ὅπως φανῆ ἄρεστός εἰς τὰς γυναῖκας, προσενέγκει αὐταῖς τὸ μέλαν ἐκεῖνο καὶ πικρὸν ποτὸν, θὰ ἐθεωρεῖτο γελοῖος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ποτὸν ἐκεῖνο προσεφέρετο ὑπὸ Τούρκου, καὶ Τούρκου κομφῶ' τούτο δὲ ἔρκει ὅπως δῶση εἰς αὐτὸ μεγάλην ἀξίαν.»

Ἐκτοτε ἡ χρῆσις τοῦ καφέ διεδόθη, καίτοι ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἦτο ὑπέρογκος' διότι ἐν Μασσαλίᾳ μία λίτρα ἐτιμάτο 300 φράγγκα. Ὁ καφέ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς του ὡς ποτοῦ, εἶχε καταταχθῆ ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων εἰς τὰ φάρμακα.

Μετ' ὀλίγον συνεστήθησαν ἐν ταῖς διαφόροις μεγαλοπόλεσιν εἰδικὰ καταστήματα πρὸς πώλησιν τοῦ ἀρεψήματος τοῦ καφέ. Εἰς Λονδίνον εἰσήχθη τῷ 1652, εἰς Νυρεμβέργην τῷ 1696. Τῷ 1672 Ἀρμενίός τις, ὀνόματι Πασχάλης, ἀνέφεξεν ἐν Παρισίῳ καφενοῖον ὁμοῖον πρὸς τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὰ ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἄλλοι δὲ Ἀνατολίται ὕστερον ἐμιμήθησαν αὐτόν' τινὲς τούτων εἶχον καφενοῖα κινητὰ' ἐπὶ ἴσθμου δηλ. καθ' ὅδον τὸν καφέ ὡς παρ' ἡμῖν τὸ σαλέπιον οἱ σαλοποῦλαι τὸν χειμῶνα, καλοῦντες τοὺς διαβαίνοντας καὶ ἀναγγέλλοντες τὸ ἐμπόρεμά των διὰ φωνῶν. Οἱ πωληταὶ οὗτοι ἂν καὶ ἐτίμων 10 λεπτά τὸ φλιτζάνιον δὲν ἐκέρδαινον πολλὰ, διότι ἡ χρῆσις τοῦ καφέ δὲν εἶχε διαδοθῆ εἰς τὰς κατωτάτας τάξεις τῆς κοινωνίας. Ἀλλὰ καὶ οἱ καφεπῶλαι, οἱ ἐν τοῖς καφεπῶλαι, δὲν ἦσαν εὐτυχεστέροι, διότι δὲν εὐρισκον ἐν τοῖς καφενοῖοις αὐτῶν οἱ συχνάζοντες καθαριότητα καὶ ἀνεση.

Ἡρῶτος ἐν Περσίῳ ἀνέφεξε καφενοῖον κεκοσμημένον μετὰ φιλοκαλίας ὁ ἰταλὸς Προκόπιος' οὗτος ἐπέλει καφέ, τῆτον, σοκολάταν, παγωτὰ καὶ ποτὰ διαφόρων εἰδῶν. Ἡ ἐπιτυχία του παρεκίνησε πολλοὺς εἰς τὸ ἐπιτιθέμενα τοῦτο, οὕτως ὥστε τῷ 1676 οἱ καφεπῶλαι καὶ λεκανοδο-

πῶλαι ἀπετέλεσαν σωματεῖον. Ἐκτοτε τὰ καφενεῖα ἐπολλυπλασιάσθησαν τοσοῦτον ἐν Παρισίοις κατὰ τὸν ἸΗ΄ αἰῶνα, ὥστε ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΒ΄ ἦσαν 600. Ἐγένοντο δὲ ταῦτα τόπος συνεντεύξεως ἀνθρώπων ἐπισήμων, καὶ ἐγκαταλείφθησαν τὰ καπηλεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα πρότερον ἐσύχναζον, μὴ θεωρουμένου τοῦ τοιοῦτου ὡς ἐχοντός τι τὸ ἄτοπον. Ἡ ἐπίδρασις λοιπὸν τῶν καφενεῖων ἐπὶ τοῦ αἵματος ἦτο ἀγαθὴ, ὁλεθρία δὲ ἀπέβη μόνον μεταγενέστερον.

Ἐν Ἀθήναις μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ὄθωνος πρῶτος συνέστησε καφενεῖον εὐρωπαϊκῶς κεκοσμημένον ὁ Ἴταλὸς Σάντος ὀπισθεν τῆς Κωνσταντίνης, κληθὲν Β-*Ha Italia*. Εἶτα δὲ κτισθείσης κατὰ τὸ 1839 τῆς οἰκίας, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὑπάρχει τὰ νῦν τὸ καφενεῖον ἢ Ὀραϊὰ Ἑλλάς, μετακομίσθη ἐκεῖ, ὠνομάσας τὸ καφενεῖόν του *Bella Grecia*, ὄνομα ὑπερφέρει τὸ καφενεῖον τοῦτο μέχρι σήμερον.

Τὸν καφέ κατ' ἀρχὰς ἐπρομηθεύοντο εἰς τὴν Εὐρώπην ἀμέσως ἐξ Ἀραβίας. Τὰ δὲ φορτία ἐκομίζοντο εἰς Μασσαλίαν διὰ τῆς Τουρκίας καὶ Αἰγύπτου. Πρῶτον δὲ τῷ 1709 ἔμποροι Γάλλοι τῆς γαλλικῆς πόλεως Σάντ-Μαλό πορευθέντες εἰς Ἀραβίαν ἐκόμισαν κατ' εὐθειαν ἐκ Μέννης καφέ.

Κατὰ τὸν ἸΗ΄ αἰῶνα τὸ πρῶτον ἐπεχείρησαν νὰ καλλιεργήσωσι τὴν καφεῖαν ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἀποικίαις. Οἱ Ὀλλανδοὶ εἶχον μεταφέρει εἰς τὰς ἀποικίας τῶν καφεῖα· τοσοῦτον δὲ εἰς τὴν φυτεῖαν αὐτὴν ἐπέτυχον, ὥστε τῷ 1690 ἡ νῆσος Βαταβία (*Bommeler-Waard*) ἐντελῶς ἐκαλύφθη ἐξ αὐτῶν. Ἐκ τῆς Βαταβίας ἐκόμισαν εἰς τὴν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ Σουρινάμην, εὖθις ὡσαύτως αἱ καφεῖαι εὐδοκίμησαν. Ἡ ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἀποικίαις φυτεῖα δὲν εὐδοκίμησε πολὺ. Τῷ 1713 ἢ 1714 ὁ δήμαρχος τοῦ Ἀμστελδάμου ἀπέστειλεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας δύο φυτώρια καφεῖα, ἅτινα ἐφύτευσαν εἰς τὸν βοτανικὸν κήπον. Τῷ 1720 δὲ ὁ *Jussieu*, διευθυντῆς τοῦ κήπου τούτου, ἔδωκε δύο φυτὰ καφεῖα· εἰς τὸν *Dos Clieux*, τὸν ἀνχωροῦντα εἰς τὴν νῆσον Μαρτινίκην ὡς στρατιωτικὸν ἀρχηγόν. Διηγούνται δὲ ὅτι κατὰ τὸν διάπλουν εἶχεν ἐλαττωθῆ τὸ πόσιμον ὕδωρ ἐν τῷ πλοίῳ, ὁ δὲ *Dos Clieux* ἐστρατεύθη καθ' ἡμέραν μέρος τῆς εἰς αὐτὸν παραχωρουμένης μερίδος τοῦ ὕδατος ἕνα ποτίζη τὰ δύο δεινύλλια, ἅτινα ἐνέπιστευθησαν αὐτῷ. Ἡ ἀφοσίωσις του ἔσχε τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς, διότι ἐκ τῶν δύο ἐκείνων δεινύλλιων ἐπληρώθησαν αἱ Ἀντίλλαι (τῶν μίας ἡ Μαρτινίκῃ) καφεῖων, τὰ νῦν δὲ ὁ καφῆς ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον ἔμποριον καὶ τὸν πλοῦτον τῶν νήσων ἐκείνων.

Πρὸ τοῦ χρόνου τούτου ἡ νῆσος Βουρβῶν (πρὸς Ν. τῆς Μαδαγασκάρης) εἶχε καφεῖα, ἀλλ' οἱ κάτοικοι δὲν ἐγίνωσκον τὰς ιδιότητας αὐτῶν. Ὅτε

δὲ τῷ 1716 πλοῖον ἐκ Μέννης προερχόμενον καὶ προσορμισθὲν ἐκεῖ, ἐπέδειξεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου κλάδον καφεῖας πλήρη ἀνθέων καὶ καρπῶν, οἱ κάτοικοι ἐξεπλάγησαν ἰδόντες, ὅτι τὸ δένδρον τοῦτο ἐφύετο εἰς τὰ ὄρη τῆς νήσου τῶν.

Σήμερον ἡ καφεῖα καλλιεργεῖται πολλαχῶς τῶν τροπικῶν, ἐν Ἀραβίᾳ, ἐν Ἰνδία, ἐν ταῖς νήσοις Βουρβῶν καὶ Μυρική (αἴτινες κεῖνται ΝΑ. τῆς Μαδαγασκάρης), ἐν ταῖς Ἀντίλλαις καὶ ἐν πάσῃ τῇ μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ τὸ ἔμποριον δὲ τοῦ καφῆ ἀποτελεῖ ἕνα τῶν μεγαλητέρων ἐμπορικῶν κλάδων τοῦ κόσμου.

Τὸ καλὸν εἶδος τοῦ καφῆ δὲν προέρχεται μόνον ἐκ τῆς γῆς ἐν ἣ φύτεται ἡ καφεῖα, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ηλικίας τοῦ δένδρου, τῆς ἐργασίας τῶν σπερμάτων, τῆς ξηράσεως κ.τ.λ. Ὁ διὰ τῶν πλοίων κομίζόμενος δὲν εἶναι τόσον καλὸς καὶ ἀρωματώδης ὅσον ὁ διὰ τῶν καρβανίων, ἴσως διότι ἡ ὑγρασία τῶν πλοίων ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἀρωματωδῶν αὐτοῦ οὐσιῶν.

Καλλίτερον εἶδος καφῆ θεωρεῖται ὁ γνήσιος τῆς Μέννης. Τοῦ εἴδους ὁμοῦς τούτου μικρὰ μόνον ποσότης κομίζεται διὰ τοῦ ἔμπορίου εἰς τὴν Εὐρώπην, τοῦ πλείστου καταναλισκομένου ὑπὸ τῶν εὐτυχῶν καφεποτῶν τῆς Ἀνατολῆς. Δευτέρως καὶ τρίτῃς ποιότητος θεωρεῖται ὁ ἀνατολικὸς, καλούμενος καὶ ἀραβικὸς ἢ τῆς Μέννης, εἶτα ὁ τῆς Ἰάβας, Σουμάτρης καὶ ἄλλων μερῶν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Οἱ καλοὶ κόκκοι τοῦ καφῆ εἰσὶ βαρεῖς καὶ σκληροί, καταπίπτουσι ταχέως ἐν τῷ ὕδατι, κατὰ τὴν φρύξιν ἐξογκοῦνται καὶ διαχέουσι τὴν γνωστὴν εὐάρεστον ὁσμὴν. Κιχρόχροε κόκκοι, μέλανες, χλωροπράσινοι, λευκοί, ἐλαφροί, ἐπιπλέοντες ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἢ ὄζοντες κακῶς, δὲν εἶναι καλῆς ποιότητος.

Ἐνίοτε οἱ ἔμποροι χρωματίζουσι τὰ κακὰ εἶδη τοῦ καφῆ διὰ διαφόρων ἐπιβλαβῶν χρωμάτων, διὰ κυανοῦ τῆς Πρωσσίας, διὰ ἰνδικοῦ, θεῖκου σιδήρου (καρκυμπογίης). Ἀνιχνεύομεν δὲ τὸν δόλον τρίβοντες τοὺς κόκκους ἐπὶ ὑγρᾶς ὀθόνης ἢ ἐμβρέχοντες εἰς τὸ ὕδωρ.

Ὁ καφῆς ἀφροτικός περιέχει κυρίως οὐσίαν τινὰ πικροτάτην, κληθεῖσαν ὑπὸ τῶν χημικῶν καφεῖνην ἢ *θεινην*, διότι ἐμπεριέχεται καὶ εἰς τὰ φύλλα τοῦ τεύου. Ἡ οὐσία αὕτη εἰς μεγάλην δόσιν διδομένη εἶναι δηλητήριον, εἰς μικρὰν δὲ χρησιμεύει ὡς φάρμακον. Περιέχει πρὸς τοῦτους καὶ ἕτερον τινα ὕλην στύφουσαν κληθεῖσαν *καφεδεψικὸν ὄζον*, ξυλώδη μόρια, λίπος, λεύκιμα φυτικῶν, μικρὸν ποσὸν σακχάρου, δεξίτερίνης, ἕληνη ἀιθερίου ἐλαίου καὶ ἀνοργάνου οὐσίας (κάλι, νίτρον, τίτανον, φωσφορὸν κτλ.).

Αἱ οὐσίαι αὗται κατὰ τὴν φρύξιν τοῦ καφῆ ἀλλοιοῦνται κατὰ τὸ μέλλον ἢ ἥπτον ἢ λίαν πικρὰ οὐσία μετατρέχεται, τὸ καφεδεψικὸν ὄζον ἀποσυντίθεται καὶ ἀναπτύσσει τὴν γνωστὴν ἀ-

ρωματικὴν ὁσμὴν, μέρος τῆς καφεῖνης ἀφίπταται, οἱ κόκκοι ἐξοιδαίνονται, γίνονται ἐλαφρότεροι, εὐθραστοί, εὐκόλως μεταβάλλονται εἰς κόκκιν καὶ ἀποδίδουσιν εὐκολώτερον τὰ συστατικὰ τῶν βραχύνοντι δι' ὕδατος.

Εἰς τὸ καθαρὸν ἀφέψημα τοῦ καφῆ τὰ μεταβληθέντα διὰ τῆς φρύξεως συστατικὰ αὐτοῦ μεταβαίνουν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ εἰσερχόμενα διὰ τῆς καφεποσίας εἰς τὸν ὄργανισμόν ἀναπτύσσει τὴν ἐαυτῶν ἐνέργειαν.

Ὁ καφῆς θερμὸς πινόμενος ἐνεργεῖ εὐαρέστως καὶ διεγείρει πραεῖως τὸ νευρικὸν σύστημα, τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὰς πνευματικὰς λειτουργίας, πρὸ πάντων δὲ τὴν κρίσιν, εἰς μείζονα δὲ βοηθῶν τὴν φαντασίαν καὶ τὸ παρατηρητικόν. Πλὴν τούτου ἐπιταχύνει τοὺς σφυγμοὺς τῆς καρδίας, τὴν ἀναπνοὴν, ὑψοῖ τὴν ἐμφυτον τοῦ σώματος θερμοκρασίαν καὶ ἀποδιώκει τὸν ὕπνον. Ψυχρὸς δὲ πινόμενος οὐδόλωσ ἢ ὀλίγον μόνον διεγείρει τὰς λειτουργίας τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Καὶ ὁ θερμὸς δὲ καφῆς, ὁ μεμιγμένος ὁμοῦς μετὰ γάλακτος ἢ ἑτέρων οὐσιῶν, εἶναι ὅλως ἀθῶον ποτόν.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν, ἂν ὁ καφῆς εἶναι γενικὴ αὐτοῦ φέλιμον, δύναται ν' ἀπαντήσῃ ἡ γενικὴ αὐτοῦ χρῆσις εἰς πάσας τὰς χώρας τῆς γῆς, καὶ εἰς τὰς εὐερεθίστους, τοὺς νευρικοὺς, τοὺς αἱματώδεις καὶ διάγοντας βίον καθεστιακότα, εἴτε ἐργαζομένους καθ' ὑπερβολὴν εἰς διανοητικὰς ἐργασίας.

Φαρμακολόγοι τινες ἀπεφάνησαν ὅτι ἡ συνήθεια τοῦ πίνειν καφέ μετὰ τὸ γεῦμα εἶναι κακὴ, διότι τὰ δεψικὰ στοιχεῖα αὐτοῦ στύρουσι τὴν γαστέρα, καὶ καθιστῶσιν οὕτω τὴν πέψιν πονηράν, ὡς ἀπεδείχθη διὰ πειραμάτων ἐπὶ ἀνθρώπων ὑγιῶν καὶ ζώων, εἰς τὸν στόμαχον τῶν ἀποίων μετὰ τὴν βρώσιν ἐνεχύθη ἐγγυμα καφέ. Ἡ γνώμη ὁμοῦς αὕτη ἀναιρεῖται ὑφ' ἑτέρων λεγόντων, ὅτι τὸ καφεδεψικὸν ὄζον ἐλάττωσεν ἅλως 9%) ἀποσυντίθεται διὰ τῆς φρύξεως· ἄλλως τε δὲ καὶ διὰ τῶν ἀιθερίων ἐλαίων τοῦ καφῆ διεγείρεται τοσοῦτον ἢ ἐν τῷ στομάχῳ ἐκκρισις, ὥστε ἀναιρεῖται ἡ ἐνέργεια τοῦ καφεδεψικοῦ ὄζου. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ γενικὴ χρῆσις ἀνατρέπει τὰ ἐπὶ τῶν μὴ καφεποτῶντων ζώων γενόμενα πειράματα.

Ἡ φρύξις (καθούρδισμα) τοῦ καφῆ δέον νὰ γίνεται ἐν κεκλεισμένοις φρυγέτροις καὶ νὰ μὴ παρατείνεται ἐπὶ πολὺ μῆχρὺς ἀπανθρακώσεως, ἀλλὰ μέχρις οὗ χρωματισθῶσιν ὀφρῶν οἱ κόκκοι· διότι ἄλλως ὄλαι αἱ πτητικαὶ οὐσίαι ἀπο-

συντιθέμεναι ἀφίπτανται καὶ καταλείπουσι καθαρὸν ἀνθρακὰ. Τινὲς συνιστῶσι πρὸ τῆς φρύξεως τὴν δι' ὕδατος πλύσιν τῶν κόκκων τοῦ καφῆ διὰ ταύτης δὲ πρῶτον μὲν καθαρίζονται οἱ κόκκοι, δεύτερον δὲ προσλαμβάνουσι μικρὸν ποσὸν ὕδατος, ὅπερ καλύψει τὴν ταχέειαν ἀπανθρακώσιν αὐτῶν, ἐνῶ συγχρόνως οἱ σχηματιζόμενοι ἀτμοὶ ἐν τῷ φρυγέτρῳ εὐκόλυνουσι τὴν διάρρηξιν αὐτῶν καὶ ἀποσύνθεσιν τῶν συστατικῶν τῶν.

Σ. Μ.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Μοντεσκίου, οἱ βάρβαροι Τάρταροι ἐπιγράφουσι τ' ὄνομά των ἐπὶ τῶν βελῶν τὰ ὁποῖα ἐκτοξεύουσιν, ὅπως ὁ ἐχθρὸς των γνωρίζῃ αὐτό.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Τὴν 9/21 Μαρτίου πανταχοῦ τῆς γῆς ἡ ἡμέρα εἶνε ἴση μὲ τὴν νύκτα· ἀπὸ τῆς ἡμέρας αὐτῆς γίνονται εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον τῆς γῆς (τὸ ὁποῖον κατοικοῦμεν καὶ ἡμεῖς) μακρότεροι αἱ ἡμέραι, εἰς τὸ νότιον ὁμοῦς αἱ νύκτες, μεχρισῶς τὴν 9/21 Ἰουνίου εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον γίνεται ἡ μακροτέρα ἡμέρα καὶ εἰς τὸ νότιον ἡ μακροτέρα νύξ. Ἀπὸ τῆς 9/21 Ἰουνίου ἀρχίζει νὰ μικρύνεται ἡ ἡμέρα εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον καὶ νὰ γίνεται μακροτέρα εἰς τὸ νότιον, μεχρισῶς τὴν 11/23 Σεπτεμβρίου γίνεται πάλιν πανταχοῦ τῆς γῆς ἡ ἡμέρα ἴση μὲ τὴν νύκτα. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἡ ἡμέρα γίνεται μικροτέρα τῆς νυκτός εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον, εἰς τὸ νότιον ὁμοῦς μεγαλητέρα, μεχρισῶς τὴν 9/21 Δεκεμβρίου γίνεται ἡ μικροτέρα ἡμέρα εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον καὶ ἡ μακροτέρα εἰς τὸ νότιον. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας πάλιν αὐτῆς ἀρχίζει νὰ αὐξάνῃ ἡ ἡμέρα εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον καὶ νὰ μικρύνεται εἰς τὸ νότιον. Ἡ ἡμέρα λοιπὸν εἶνε μακροτέρα τῆς νυκτός ἀπὸ τῆς 9/21 Μαρτίου μέχρι τῆς 11/23 Σεπτεμβρίου εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον καὶ μικροτέρα εἰς τὸ νότιον· ἀπὸ τῆς 11/23 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 9/21 Μαρτίου τὸ ἀντίθετον μικροτέρα εἰς τὸ βόρειον καὶ μακροτέρα εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον. Αἱ ἡμέραι αὐξάνουν εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον ἀπὸ τῆς 9/21 Δεκεμβρίου, ὅποτε γίνεται ἡ μικροτέρα ἡμέρα εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον δι' αὐτό, μετὰ τῆς 9/21 Ἰουνίου, ὅποτε γίνεται ἡ μικροτέρα ἡμέρα τῆς 9/21 Ἰουνίου, ὅποτε γίνεται ἡ μικροτέρα ἡμέρα τῆς 9/21 Ἰουνίου, ὅποτε γίνεται ἡ μικροτέρα ἡμέρα τῆς 9/21 Ἰουνίου. Ἡ αὐξήσις ἢ ἡ ἐλάττωσις τῆς ἡμέρας δὲν εἶνε ὁμοίωμορος καθ' ὅσον τὸ ἔτος. Περὶ τὴν 9 Δεκεμβρίου ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ πάλιν καὶ μετὰ ἡ διαρκεία τῆς ἡμέρας εἶνε σχεδὸν ἡ αὐτῆ, ἢ δὲ μεταβολὴ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀνεπαίσθητος· ἐκ τούτου καλοῦμεν τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἠλιοστάσια,

διότι φαίνεται ὁ ἥλιος ὡς νὰ μὴν μεταβάλλῃ σχετικῶς πρὸς τὸν ἰσημερινὸν θέσιν, ἐξ ἧς ἐξαρτάται ἡ διάρκειά τῆς ἡμέρας. Τούταντιον περὶ τὰς ἰσημερίας, τὴν 9 Μαρτίου δηλαδὴ καὶ τὴν 14 Σεπτεμβρίου, ἡ μεταβολὴ τῆς διάρκειας τῆς ἡμέρας εἶναι ἐπισημοτέρα. Ἐν Ἑλλάδι συνήθως λογίζομεν τὴν αὐξήσιν ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἡμέρας ἀνὰ δύο λεπτὰ καθεκάστην τοῦτο δὲν εἶναι ὄρθον δι' οὐκ ἀνεπίσημον τὸν ἥλιοστασία) εἶναι ἀνεπίσημος, εἶτα εἶναι ἐνὸς μόνου λεπτοῦ καὶ εἶτα δύο λεπτῶν καθεμέραν, ἐνῶ περὶ τὰς ἰσημερίας φθάνει τὰ τρία λεπτὰ, ἡ ἡμέρα δηλαδὴ αὐξάνει τρία λεπτὰ περίπου περὶ τὴν 9 Μαρτίου καὶ σμικρύνεται κατὰ τρία περίπου λεπτὰ περὶ τὴν 14 Σεπτεμβρίου.

Ὅσον ἀπομακρυνόμεθα τοῦ ἰσημερινοῦ τοσοῦτον αἱ μεταβολαὶ εἶναι μεγαλῆτεροι καὶ τοσοῦτο μεγαλῆτερα εἶναι καὶ ἡ μακροτέρα ἡμέρα, ὅπως καὶ τὸν ἀπὸ τῆς μακροτέρας νύξ, διότι ὅση εἶναι ἡ διάρκειά τῆς μακροτέρας ἡμέρας τὸ θέρος, ἄλλη τόση εἶναι καὶ ἡ διάρκειά τῆς μακροτέρας νυκτὸς τὸν χειμῶνα.

Εἰς τὸν ἰσημερινὸν ἡ ἡμέρα εἶναι καθ' ὄλον τὸ ἔτος ἴση πρὸς τὴν νύκτα. Εἰς τοὺς πόλους ἐξεναντίας ἡ ἡμέρα διαρκεῖ 24 μῆνας καὶ ἡ νύξ ἄλλο τόσον.

Ἐὰν δὲν περιεβάλλετο ἡ γῆ ὑπὸ ἀτμοσφαιρας, εἰς ὄριστα μὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας κατὰ τὸ θέρος θὰ ἀντιστοιχοῖ ἀκριβῶς μίαν ἴσην νύξ κατὰ τὸν χειμῶνα π. χ. τὴν 13 Μαΐου, 27 ἡμέρας πρὸ τῆς ἑσπερινῆς τροπῆς, καὶ τὴν 6 Ἰουλίου, 27 ἡμέρας μετ' αὐτῆν, ἡ διάρκειά τῆς ἡμέρας ἐν Ἀθήναις ἄνευ τῆς ἐπιπέδου τῆς ἀτμοσφαιρας θὰ ἦτο 13 ὥρων καὶ 47 λεπτῶν, ἡ δὲ νύξ 10 ὥρων καὶ 43 λεπτῶν τὴν 12 Νοεμβρίου, 27 ἡμέρας πρὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς καὶ τὴν 5 Ἰανουαρίου, 27 ἡμέρας μετ' αὐτῆν, ἄνευ τῆς ἐπιπέδου τῆς ἀτμοσφαιρας ἡ διάρκειά τῆς ἡμέρας θὰ ἦτο 10 ὥρων καὶ 44 λεπτῶν καὶ τῆς νυκτὸς 13 ὥρων καὶ 16 λεπτῶν. Ἐπίσης καὶ ἡ διάρκειά τῆς μακροτέρας ἡμέρας θὰ ἦτο ἀκριβῶς ἴση πρὸς τὴν τῆς μακροτέρας νυκτὸς 14 ὥρων καὶ 40 λεπτῶν. Οὕτω λοιπὸν, ἐὰν ἐπροσθέτομεν τὴν διάρκειαν ὄλων τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους καὶ ὄλων τῶν νυκτῶν, θὰ εὐρίσκομεν τὸ αὐτὸ ἄθροισμα. Πράγματι ὅμως ἐνεκα τῆς ἀτμοσφαιρας αἱ ἡμέραι ἔχουσι ἐν συνόλῳ μακροτέραν διάρκειαν παρὰ τὰς νύκτας. Ἡ διαφορὰ αὐτὴ αὐξάνει ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ λυκαυγὲς.

Ἡ γῆ δηλαδὴ περιβάλλεται ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρας, τῆς ὁποίας τὸ ὕψος δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸν, συνήθως ὅμως θεωρεῖται ἴσον πρὸς 75-100 χιλ. μέτρων. Ἡ ἀτμοσφαίρα προσεῖνει θάλασιν τοῦ φωτός, κάμνει δηλαδὴ ὅταν αἱ ἀκτῖνες τοῦ φωτός τοῦ ἡλίου διέρχωνται δι' αὐτῆς νὰ ἀλλάσσωσι κατὰ τὴν διεύθυνσιν

των. Ἐκ τούτου, πρὶν ὁ ἥλιος φθάσῃ ἀκριβῶς εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ ἐνῶ εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸζόν 0' καὶ 33' ὑπ' αὐτὸν, ἀρχίζουν αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ νὰ φαίνωνται ἐπίσης, καὶ κατὰ τὴν δύσιν αὐτοῦ πρέπει νὰ κατέλθῃ κατὰ τὸ αὐτὸ τόζον κάτωθεν τοῦ ὀρίζοντος, ὅπως ἐκλείψωσιν αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ. Ἐνεκα τῆς θλάσεως λοιπὸν ἡ ἡμέρα αὐξάνει κατὰ τι καὶ τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας. Ἡ αὐξήσιν αὐτὴ εἶναι τοσοῦτο μεγαλῆτερα, ὅσον ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ πλησιάζομεν ἐνα τῶν πόλων. Διὰ τῆς θλάσεως αὐξάνει ἡ ἡμέρα τόσον τὸ πρωὶ καθὼς καὶ τὸ ἑσπέρας εἰς μὲν τὸν ἰσημερινὸν ἀνὰ 2 ½ λεπτὰ τῆς ὥρας, εἰς δὲ τοὺς πόλους ἀνὰ 3 μῆνας καὶ 20 ἡμέρας. Ἐν Ἀθήναις ἡ ἡμέρα αὐξάνει τόσον τὸ πρωὶ ὅσον καὶ τὸ ἑσπέρας ἀνὰ 4 περίπου λεπτὰ.

Ἄλλὰ καὶ πρὶν ἀνατελεῖν ὁ ἥλιος καὶ ἀφοῦ δύσῃ ἐξακολουθεῖ νὰ φέγγῃ μὲ τὸ λυκόφως. Αἰτία καὶ τούτου εἶναι πάλιν ἡ ἀτμοσφαίρα. Ἐνόσω δηλαδὴ ὁ ἥλιος δὲν κατέλθῃ πλέον τῶν 17-18' κάτωθεν τοῦ ὀρίζοντος, ἀντανακλῶνται αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ τοῦτο γεννᾷ τὸ λυκόφως. Καὶ κατ' ἀρχᾶς μὲν τὴν πρωτὴν αὐτὴ εἶναι πολὺ ἀσθενὴς, μόλις ὑποφωσκον εἰς τὸν ὀρίζοντα, βαθμηδὸν ὅμως αὐξάνει, διότι φθάνουσιν ἀκτῖνες ἀπὸ περισσότερα μέρη τῆς ἀτμοσφαιρας δι' ἀντανακλάσεως καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ αὐξάνει, καὶ οὕτως ἔχομεν φῶς πρὶν ἀκόμη ἀνατελεῖν ὁ ἥλιος. Ὅμοιος καὶ ἀφοῦ αὐτὸς δύσῃ ἔχομεν φῶς τὸ ὅποιον βαθμηδὸν ἐξασθενεῖ, μεχρῖσού καταλήθοντος τοῦ ἡλίου 17-18' κάτωθεν τοῦ ὀρίζοντος, ἐκλείπει καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ἴχνος. Ἡ διάρκειά τοῦ λυκόφωτος εἶναι μικροτέρα εἰς τὸν ἰσημερινὸν, μεῖζων δὲ καθ' ὅσον πλησιάζομεν ἐνα τῶν πόλων. Παρ' ἡμῖν ἡ διάρκειά αὐτοῦ εἶναι 1 ½-2 ὥρας περίπου, εἶναι δὲ μεῖζων μὲν περὶ τὰς τροπὰς, ἐλάσσων δὲ περὶ τὰς ἰσημερίας. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὅταν ὁ καιρὸς ᾖ συννεφώδης δὲν ἀποφαίνεται τοσοῦτο τὸ λυκόφως, ὅσον ὅταν ᾖ αἰθρῖος. Τὸ λυκόφως εἶναι πολὺ εὐεργετικόν, ὅχι μόνον διότι δι' αὐτὰ ἔχομεν φῶς ἐπὶ χρόνον τινά καὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ μετὰ τὴν δύσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διότι δι' αὐτοῦ γίνεται βαθμιαία ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτὸς εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα περιέχεται ἡ διάρκειά τῆς μεγίστης ἡμέρας εἰς διαφόρους τόπους τῆς γῆς ἄνευ τῆς ἐπιπέδου τῆς θλάσεως καὶ ἄνευ τοῦ λυκαυγοῦς. Τὴν διάρκειαν αὐτὴν πρέπει νὰ αὐξήσωμεν διὰ τὴν Ἑλλάδα κατὰ 8 λεπτὰ ἐνεκα τῆς θλάσεως, ἐνῶ τὸ λυκαυγὲς, ὅπως εἵπομεν, ἔχει διάρκειαν κατὰ μὲν τὰς ἰσημερίας 1 ½ ὥρας κατὰ δὲ τὰς τροπὰς σχεδὸν 2 ὥρων. Εἰς τὴν Πετρούπολιν τὸ λυκαυγὲς κατὰ μὲν τὰς ἰσημερίας εἶναι 4 ½ ὥρων, κατὰ δὲ τὴν

ἑσπερινὴν τροπὴν δὲν παύει δι' ὄλης τῆς νυκτὸς.

Πόλεις	ὥρ.	λ.
Ἀθῆναι	14	39
Ἐρικοῦσα	14	50
Ἀντικύθηρα	14	26
Κωνσταντινούπολις	14	57
Βουκουρέστιον	15	23
Παρίσιοι	15	59
Λονδῖνον	16	42
Βερολίνον	16	36
Κοπενάγη	17	46
Πετρούπολις	18	28
Βιέννη	15	52
Ῥώμη	15	3
Ἱερουσαλῆμ	14	5
Ἀλεξάνδρεια	14	2
Κουίτον	12	4
Μαδράς	12	46
Ῥίον Ἰαννίον	13	25
Βασιγκτών	14	44
Ὄσδέρσκ (ἐπὶ τοῦ βορ. πολ. κύκλου)	24	0
Βόρειον Ἀκρωτήριον	2 ½	μηνῶν
Βορεῖα ἄκρα τῆς Νοβάριας Σέμπλιας	3 ½	μηνῶν

Δ. Κ. ΚΟΚΚΙΝΗΣ.

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓ. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Τὸν Νοεμβρίον μῆνα σπείρει.

Ἡ ἄλλως:

Τὸν Νοεμβρίον νόγα καὶ σπέρνει.

Καί:

Νοεμβρὶ νύει καὶ σπέρνει χλωρὰ, ἐστὶν, πελεκιστὶ Δεκέμβρι ἰδὲ καὶ ἀποσπέρνει· εἰ δὲ καὶ δὲν ἀποσπέρνει, τὰ γίγνησι καὶ σταυλίσαι.

Ὁ αἰ Μηνᾶς ἐμῆνυσε, πόυλεια μὴ ἔγμεροισῃ.

Ἡ πλειὰς δύοι, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἰουλίου Σμιθ, τὴν 17 ἢ τὴν 20 Νοεμβρίου, ἐλίγας δηλονότι ἡμέρας μετὰ τὴν εορτὴν τοῦ ἁγίου Μηνᾶ (11 Νοεμβρίου).

Ἡ πόυλεια βασιλευόντας καὶ ὁ καλὸς γεωργὸς ἀποσπέρνοντας.

Καί ἄλλως:

Ὅντας ἡ πόυλεια βασιλεύει, ὁ καλὸς γεωργὸς τῆς ἀποσπέρνει καὶ οὔτε τσοπάνης ἔτι τὰ βουνὰ, οὔτε γεωγᾶς ἔτι τοὺς κάμπους.

Καί:

Ἡ πόυλεια βασιλεύουσα καὶ πίσω παραγγέλλουσα, μὴδὲ τσοπάνης ἔτι τὰ βουνὰ, μὴδὲ γεωργῶς ἔτι τοὺς κάμπους.

Προτοῦ ἡ πλειὰς δύσῃ πρέπει οἱ γεωργοὶ νὰ ἀποπερτωθῶσι τὰς σπορὰς αὐτῶν καὶ οἱ ποι-

1. Μικρὰ νῆσος πρὸς βορρὴν τῆς Κερκύρας, θεωροῦμένη ὡς ἡ βορειοτάτη ἄκρα τῆς Ἑλλάδος.

μένες, ὅσοι ἔτι δὲν κατέλθον τῶν ὄρεινῶν αὐτῶν νομῶν, νὰ κατέλθωσιν εἰς τὰ χεῖμαδεῖα.

Ἐὰν δὲν ἐλθῶ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, τοῦ ἁγίου Φιλίππου εἶμαι αὐτοῦ καὶ νὰ μοῦ χαιρετῆς τοὺς παλαίοκαππάδες.

ὑποτίθεται ὅτι ταῦτα λέγει ὁ Χειμῶν ἀνδὲν ἐλθῶ τὴν 11 Νοεμβρίου θὰ ἐλθῶ ἀφεύκτως τὴν 14, καὶ τότε αἱ κάππαι πρέπει νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν. Ἡ αὐτὴ παροιμία λέγεται καὶ ἄλλως:

Τοῦ αἰ Μηνᾶ ἐμῆνυσε ὁ πάππος ὁ χειμῶνας:
— Ἐρχομαι ἢ δὲν ἐρχομαι, καὶ τ' αἰ Φιλίππ' αὐτοῦ εἶμαι.

Τὸν Νοεμβρὶ καὶ Δεκέμβρι φύτους καταβολιδάεις.

Καταβολιδάεις, τὰ μοσχεύματα ἢ αἱ παραφυάδες τῶν ἀμπέλων.

ΜΙΑ ΑΚΤΙΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἐκ τῶν τοῦ Ἀλφόνσου Κάρρ.

Ἡ θρησκεία εἶναι ἀριστὸν τι χρῆμα· χάριν αὐτῆς ὕψων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ μεγάλην δύναμιν καὶ παρηγορίαν.

Εἶδον ἐν καιρῷ μεγίστου κινδύνου συγκινητικόν τι θέαμα γενναϊότητος καὶ ἐμπνευστικῆς ἐμπνευστικῆς ὑπὸ τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν.

Εἶχον συνοδεύσει ἀλιεὶς εἰς τὴν θάλασσαν ὅταν ἀπεπελούσαμεν ὁ καιρὸς ἦτο εὐδίας καὶ ὁ οὐρανὸς οὐδὲν ἐνέφαινε σημεῖον κινδύνου εἰς ναύτην τοσοῦτον πεπειραμένον ὡς ἐγὼ.

Ἄλλὰ περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ ἄνεμος πνεύσας αἰφνιδίως ἀπὸ ἀνατολῶν ἐρριψεν ἡμᾶς εἰς φοβερὰν τρικυμίαν.

Τὸ πλοῖαριόν μας ἐφέρετο ὑπὸ τῶν κυμάτων ὡς κέλφος κερύου. Μετὰ μακρὰς δὲ καὶ ματαίας προσπαθείας οἱ ναῦται ἀπώλεσαν τὸ θάρρος. Ὁ πλοίαρχος ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς πιεζίδος ἐκυβέρνα τὸ πλοῖον, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι ὅλοι εἶχον κατακλιθῆ ἐπὶ τοῦ καταστράματος ἐγκαταλιπόντες πάσαν ἐργασίαν. Τότε δὲ ἰδὼν ὅτι οὐδεμία ὑπολείπετο ελπίς, ἐξήγαγε τὸν μάλλιόν του σκοῦρον καὶ εἶπε: «Παιδιὰ ἀς προσευχηθῶμεν.» Ὁ ναύκληρος τῷ ἀπήντησε: «Διατί νὰ προσευχηθῶμεν; Ἰδὲ τὰς νεφέλας ταύτας τὰς ἐγγιζούσας τὰ ἱστία μας καὶ χωριζούσας ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἢ προσευχῆ μας δὲν θέλει φθάσει ἕως ἐκεῖ ἐπάνω.» Ὁ πλοίαρχος ἤτοι μάζετο νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι προσευχὴ προσεχόμενή ἐκ βάθους καρδίας δὲν ἀπόλλυται, ὅτε παρατήρησε διὰ μέσου τῶν μελανῶν νεφελῶν αἰτῖνες ἐκάλυπτον τὸν οὐρανὸν, διακωλύουσαι τὸ φῶς, κηλιδὰ ὤραίου διακρούουσαν κυανὴν χρώματος, διὰ δὲ τῆς βωγμῆς τοῦ νέφους ἀκτῖνα ἡλιακὴν πίπτουσαν ἐπὶ τῆς μελαινῆς θαλάσσης. «Παιδιὰ, ἀνεφώνησεν, ἰδοὺ ἀνοικτὸν ἐν παράθυρον τοῦ οὐρανοῦ: ὁ Θεὸς βλέπει τὰ δυστυχεῖς τοῦ πλάσματος κινδυνεύοντα, γνωρίζει ὅτι ἔχομεν γυναῖκας

και παιδιά, ή δὲ ἄκτις αὐτῆ τοῦ ἡλίου εἶνε ἐν τῶν βλεμμάτων του. Ἄς προσευχηθῶμεν!»

Τότε ὅλοι ἐστράφησαν πρὸς τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο παράθυρον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπηύθυνον πρὸς τὴν Παναγίαν σύντομον καὶ θερμὴν προσευχὴν.

Ἄκτις ἔτι λαμπρότερα τῆς πρώτης ἐφάνη κταβαίνουσα καὶ φέρουσα εἰς ὅλων τὰς καρδίας τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ προσευχὴ των εἰσηκούσθη.

Ἄλλοι ἤρχισαν τότε νὰ ἐργάζωνται μετὰ νέου θάρρους καὶ νέων δυνάμεων. . . Μετὰ τέσσαρας ὥρας εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα.

K= A*

Τὸ συνῶδεν τὸς ἐπομένους ὠραίους στίχους τοῦ ἐθνικοῦ ἤμῶν ποιητοῦ Ζαλοκώστα ἰχνογράφου Ἰσχεδιάου ὑπὸ διακεκριμένου Ἑλληνοῦ καλλιτέχνη.

Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΣΙΓΑΡΟΝ

Τὸ ἀηδὸν μέλα σὲ σπηλαιῆς δὲν χύνει τὴν κλιὰ του
θίλει τὸ φῶς, καὶ σὲ νοσῶ
Φύλλα τῶν δένδρων ἀγαπᾷ
Νὰ χιτῆ τὴν φωλιά του.

Παλῶν καιρὸ, τὰς ὁμορφίας, τ' ἀηδὸν τῆς ζωῆς μου,
Σὲ σπῖτια ἐκρύβαν, κ' ἐκεῖ
κλεισμένας, σὲν σὲ φυλακῆ,
Κρατοῦσαν οἱ γονεῖς μου.

Τώρα πατοῦν ἐλευθερίας, σὲν τὰ πουλιὰ σὲν δάση,
Πατοῦν ἐλευθερὰ μὴ γῆ—
"ὦ! ζηλευμένοι στρατηγοί,
Τὸ χιτῶν σὲν ἀγάπη!

Σὰς πρέπει, Ἑλληνοπούλις μου, τὸ σῆκτρο ὅπου κρατεῖτε
Προστάξτε, καὶ ἡ γῆ γελέξ,
Καὶ ὁμῶ; προσέξτε μὴ τυφλά
Τῆ Δύο ἀκολουθεῖτε.

"Ἐχει κατῶφλι ἡ θύρα σας καὶ σύννορα ἡ τιμὴ σας.
Συλλογισθητὴ τί ἐντροπῆ,
Ἄν ἔλθῃ ξένος καὶ σὰς πῆ,
"Ἐφράγχεψὲ ἡ ψυχὴ σας."

Γιὰ δεῖτε τὴν πολυπάθη, τὴν φράγκα, πὼς κραταί
Τὸ μέτωπο ψηλά ψηλά,
Καὶ με καμώματα τρελά
Καπνίζε: καὶ γελάει!

*Ἔσεξ, Ἑλληνοπούλις μου, νὰ μὴν ἐπιθυμῆτε
Αὐτὰ τῆς φράγκας τῆς τρελῆς. . .
Ὀ, κάλλια τὴν σὲν τῆς Βουλῆς
Τὸ βῆμα ν' ἀνεβῆτε!

K' ἐγὼ Σουτῆκτης πρακτικῶν νὰ στέλωμ' ἀντικρῶ σας,
Καὶ ὅλους καρδία καὶ ὅλους αὐτὴ,
Νὰ μεταφέρω σὲν τὸ χερσὶ
Τῆ λιγερῆ φωνῆ σας.

«Τί παράδοξον τόπον ἐξελέξατε διὰ πατρίδα!» ἔλεγέ ποτε ὁ ἄγγλος Οὐάδινγκτων εἰς τὸν ναύαρχον Τομπάζην, δεικνύων τὸν φαλακρὸν καὶ ἐρημον βράχον τῆς Ἰδρας, ἐφ' οὗ παρατάσσονται ἀμφιθεατρικῶς αἱ λευκαὶ οἰκίαι τῆς πόλεως — μαγικῶν ἀληθῶς παριστώσας θέαμα ἐν τῇ χιόνει μαρμαρινῷ αὐτῶν ἀναβολῇ, καὶ ὁμοιάζουσαι, δούκις φωτίζονται τὰ παράθυρά των καὶ λάμπει ἡ πανσέληνος, πρὸς «χρυσοῦς ἀστέρας ἐπὶ ἀργυροῦ οὐρανοῦ.»—«Ἡ ἐλευθερία», ἀπάντησε ταχὺς ὁ ὑδραῖος, «ἐξέλεξε τὸν τόπον αὐτὸν, καὶ ὄχι ἡμεῖς.»¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Δὲν εἶχεν ἄρα δίκαιον ὁ εὐφυέστατος Φοντενέλλης νὰ ὄρῃσῃ τὴν Ἱστορίαν «Μυθολογίαν κατὰ συνθήκην»; Δοκίμασον ὁμῶς νὰ διορθώσῃς τὰς ἀτοπίαις τῆς Ἱστορίας εἰπὲς, π. χ., ὅτι οἱ τριακόσιοι βαυδαῖοι, διὰ τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδότου, ἐσωφρόνισε τὸν Ἑλλησποντον ὁ Ξέρξης, δηλοῦσι, κατὰ τὴν εὐστοχον παρατήρησιν τοῦ Γυλλίου, τὰς ἀγκύρας δι' ὧν διέταξε νὰ στερεωθῶσιν αἱ ὑποστηρίζουσαι τὴν γέφυραν τριήρεις, καθὼς καὶ αἱ βίβλοισι κατὰ τοῦ βυθοῦ πέδαι, τὰς ἀλύσει δ' ὧν αὐταὶ συνεκρατοῦντο, καὶ θέλει ἰδεῖ πὸς ὄψιν νέφος ὑβρεῶν θέλει σφενδονισθῆ ἔναντιόν σου, διότι διασπρέφεις τὰς πατροπαράδοτους ἀναμνήσεις, καὶ δὲν ἀφίνεις τοὺς βαρβάρους νὰ νομίζωνται, καὶ δὲν ἦνε, καταγέλαστοι. Ἐπειτα ἡ κυρίως Ἱστορία εἶνε κτήμα λυσιτελὲς διὰ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς διπλωμάτας μόνον ὁ δὲ πολὺς ὅμιλος δὲν γνωρίζει ἀπ' αὐτῆς, εἰ μὴ περὶ ἄτις τινας ἀνεκδοτάς, ἢ τινὰς εὐφρεῖς ἢ ἀστείας ἀποκρίσεις, καὶ ἴσως ἴσως καὶ τὰ ὀνόματα τι-

1. Ἱστ. τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Κ. Μ. Βερβόλη, μέρος β'.

νῶν τόπων, ὅπου συνεκροτήθησαν ἐπίσημοί τινες μάχαι. Πόσοι ἐκ τῶν ἀναγκόντων τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἱστορίαν ἐνθυμοῦνται, φέρ' εἰπεῖν, ὅτι ἡ Κλεοπάτρα ἀφῆκε καταναυμαχηθέντα τὸν Ἀντώνιον εἰς τὸ Ἄκτιον, καὶ τὰ ἐπρόμυσε πρὸς τὴν Αἴγυπτον; Τὸ μαργαριτάριον, ὁμῶς, τὸ ὁποῖον, ἀναλυθὲν ἐν ὄξειδῳ, κατέπε δῆθεν ἡ ἀνυπόστατος Αἴγυπτία, οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς σχολαίσις κινιδίων θὰ λησμονήσῃ ποτε, ἂν καὶ ἀπεδείχθῃ ὅτι τὸ ὄξος δὲν διαλύει τὰ μαργαριτάρια. Ἄλλο σημαντικὸν πρόσωπον τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἱστορίας εἶνε ὁ Λούκουλλος, νικητῆς τοῦ Ἀμιγκάρ, κατακτητῆς τῶν βασιλείων τοῦ Πόντου, μέγας στρατηγὸς, ἐραστὴς καὶ προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, ὅστις πρῶτος εἰσῆγαγεν ἐν Ῥώμῃ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. Ἄπαντα ταῦτα ὁμῶς δὲν ἤθελον ἀφήσῃ τὴν μνήμην του ζῶσαν παρὰ τοῖς ὀλίγοις ἀναγνώσταις τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἱστορίας, ἐὰν συγχρόνως δὲν ἦτον καὶ λαμπρὸς ἐστιότης, καὶ ἴσως ἐὰν δὲν μετέφερε πρῶτος ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ κεράσιζ. (Σ. Δ. Βυζάντιος.)

* Αἱ μεμονωμέναι νίκαι εἶνε ὑπὲρ τῶν συμφερόντων, ἀλλ' αἱ καθολικαὶ ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν. Πολλάκις ὀφείλει τις νὰ θυσιάσῃ τὰ συμφέροντά του, τὰς πεποιθήσεις του καὶ τὸ κόμμα του χάριν ἀνωτέρου συμφερόντος τῆς πατρίδος. (Castelar.)

* Αἱ καλαὶ ἔξεις εἰσὶ κομβολόγιον μαργαριτῶν. Ἀύσον τὸν κόμβον καὶ ἄπαντες οἱ κόκκοι διασπείρονται.

* Ὁ μεγαλύτερος κλέπτης τοῦ κόσμου εἶνε τὸ κακὸν βιβλίον, διότι σοῦ κλέπτει τὸν καιρὸν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ πένθος ἐν Κίνα.

Τὸ πένθος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ αὐτοκράτορος ἐν Κίνα θεωρεῖται ἐκ τῶν ἀπουδαιωτάτων ὑποθέσεων τοῦ Κράτους. Ὡς πένθιμον χρώμα εἶνε καθιερωμένον τὸ λευκὸν, ἐπεὶ δὲ ὅλοι οἱ Κινεῖοι εἰσὶν ὑποχρεωμένοι πενθοῦντες τὸν αὐτοκράτορά των νὰ φέρωσιν ἐπὶ ἑκατὸν συνεχεῖς ἡμέρας τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν, ἀμφίβολον λίαν εἶναι ἂν μετὰ τὸ πέρας τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος δύναται τις νὰ μαντεύσῃ τὸ χρώμα ὅπου ἀρχῆθεν αὐτῆ εἶχε. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος τσοῦτον ἐπιζήτητον κατέστη τὸ λευκὸν ἀστραχάνιον ὕφασμα, ὅστε ἐντὸς ὀλιγίστων ἡμερῶν ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἐδιπλασιάσθη. Τὸ πένθος ὁμῶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ αὐτοκράτορος δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἐνδυμασίαν πρὸς ἐκδήλωσιν αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἕτερα συνήθεια, ἧς δυσάρεστος λίαν ἀποβάνει ἡ τήρησις. Μετὰ τὴν ἐπίσημον ἀγγελίαν τοῦ θανάτου, ἀπαγορεύεται πᾶς γάμος καθ' ἡμέραν τὸ Οὐράνιον Κράτος ἐπὶ τρία ὀλοκλήρα ἔτη. Ἐννοεῖται λοιπὸν ὅτι κατὰ τὰς ὀλίγας ἡμέρας, αἰτινες μεσολαβοῦσι μετὰ τὸ θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς ἀγγελίας αὐτοῦ, πολυπληθέστατοι τελοῦνται γάμοι, ἐπισπευδομένων πάντων τῶν ἐκκεκρωμένων συνοικισίων.

Νοημοσύνη τῶν λύκων.

Οἱ λύκοι ποτὲ δὲν διαβαίνουσι ποταμούς ἢ χειμάρρους ἀνὰ εἰς καὶ χωριστά, διὰ τὸν φόβον μὴ παρασυρῶσιν ὑπὸ τὸ βέοςματος ἄλλα συγκρατοῦνται δάκνοντες ὁ ἐπόμενος τὴν οὐρανὸν τοῦ προηγουμένου καὶ σχηματίζοντες οὕτως ἀδιάσπαστον ἄλυσιν.

Κατάχρησις κατεψυγμένου ὕδατος.

Ἄναμφίβολον εἶναι, λέγουσιν οἱ Καιοὶ τῆς Νέας Ἰόρκης, ὅτι ἐὰν ἡ κατάχρησις τῶν δυνατῶν οἰνοπνευματῶν εἶναι ἐν ἐκ τῶν ὀλοκλήρων κακῶν ἅτινα συνεπήγαγεν ὁ πολιτισμὸς, ἡ ἕμετρος χρῆσις τοῦ κατεψυγμένου ὕδατος εἶναι σχεδὸν ἐπίσης ὀλοκλήρως εἰς τὴν υγιάν ἐν Ἀμερικῇ. Ὅσον παράδοξον καὶ ἂν δύναται νὰ φανῇ τοῦτο, ὑπάρχουσιν ὅμως χιλιάδες ἀνθρώπων οἵτινες ὑποπίπτουσιν εἰς τὴν ἀκρασίαν τῆς ψυχροποσίας ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις. Ἀρχίζει τις τὴν ἡμέραν του πίνων ἐν ἡ πλείοτερα ποτῆρια κατεψυγμένου ὕδατος πρὸ τοῦ προγεύματος, ἐνθὲ δὲ προγευματίζει, παραδίδεται εἰς τὴν καταχρηστικὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχροποσίας. Πορευόμενος εἰς τὰς ἀσχολίας του, σταματᾷ εἰς τὰ πολυάριθμα ἐργαστήρια ἅτινα ἐκθέτουσιν εἰς τὸν λαὸν τὰς καλιούχων ὕδωρ περιεχοῦσας κρήνας των, καὶ πληροῦσαι ποτῆρια κατεψυγμένου ὕδατος. Εἰς τὸ γραφεῖόν του ὁ Ἀμερικανὸς ἔχει πάντοτε πρόχειρον κατεψυγμένον ὕδωρ, τοῦ ὁποίου ἡ διηνεκὴς χρῆσις κατασπρέφει τὸν στόμαχον καὶ τοὺς ὀδόντας, καὶ ὅταν ὁ ὑδροπότης οὗτος ἐπιστρέφῃ οἴκαδε μετὰ τὴν ἐργασίαν τῆς ἡμέρας, διάγει ἀκόμη τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς παραδεδομένος εἰς ταύτην τὴν ὀλοκλήραν συνήθειαν.

Πρὸ πάντων δὲ τὴν στιγμὴν ταύτην δύναται νὰ ἴδῃ τις τὰ θανάσιμα ἀποτελέσματα τοῦ κατεψυγμένου ὕδατος. Ὅταν τις φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ κρύου θῆλῃ νὰ τοῦ ἐπέλθῃ ἐγκεφαλικὴ συμφορῆσις, κάλλιστον μέσον πρὸς τὸν σκοπὸν τούτων εἶναι νὰ πῆ ὕδωρ θερμοκρασίας 32 βαθμῶν (0 τοῦ ἑκατ. ἢ κάτωθεν). Εἶναι προφανῶς ἐπικίνδυνον καὶ παράλογον τὸ νὰ πῆ τις ἴδιον ἐν ὄρῃ κρύου, ἀλλ' εἶναι ζήτημα ἂν τὰ διάφορα εἶδη τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἶναι κινδυνωδέστερα εἰς τὴν υγιάν ἢ τὰ κατεψυγμένα ποτῶ ὧν γίνεσθαι χρῆσις. Ὅπως δὴ ποτ' ἂν ἦ, ὁμολογητέον μετὰ τῶν Καιρῶν τῆς Νέας Ἰόρκης ὅτι ἡ ἐγκράτεια δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὸ ν' ἀπέχη τις τῶν σφοδρῶν

ποτών, καὶ ὅτι δύναται καὶ αὐτὸς ὁ ὑδροπότης νὰ ἦναι ἀκρατής.

Στατιστικὴ Ταχυδρομικὴ.

Ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως στατιστικὴ τις ταχυδρομικὴ, ἐξ ἧς ἐξάγονται λίαν ἐνδιαφέρουσαι πληροφορίες περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἐπιστολῶν, αἰτινες ἐτησίως ἀνταλλάσσονται μεταξύ τῶν διαφόρων σημείων τοῦ κόσμου.

Κατ' ἔτος ἀποστέλλονται 3,300,000,000 ἐπιστολαὶ ἐφ' ἀπάσης τῆς ὑφ' ἡμεῶν, ἤτοι ὡς ἔγινε 100 ἐπιστολαὶ ἀνὰ δευτερόλεπτον καὶ 3 ἐπιστολαὶ ἀνὰ ἄτομον. Τὸ ὅλικόν βάρος τῶν ἐπιστολῶν εἶναι 33 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων. Ἄν ὁ χάρτης ἐφ' οὗ αὐταὶ ἐγράφθησαν ἤθελεν ἐκδιπλωθῆ, θὰ ἐκάλυπτεν ἐπιφάνειαν ἴσην μὲ τὴν ἑκτασιν τοῦ δουκάτου τῆς Σαμβέργης Λίππας (ἐν Γερμανίᾳ). Ἐκ τοῦ ὅλικου ἀριθμοῦ τῶν ἀποσταλλομένων ἐπιστολῶν εἰσπράττονται διεθνή ταχυδρομικὰ τέλη συμποσούμενα εἰς 490 ἑκατομμύρια φράγκων. Διὰ νὰ κανονισθῇ ἡ διεθνὴς ὑπηρεσία τῶν διαφόρων ταχυδρομικῶν διοικήσεων ἐγένοντο 1000 περίπου ταχυδρομικαὶ συμβάσεις.

Οἱ Ἄγγλοι εἰς τὸν βόρειον πόλον.

Ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ Ἀ' τόμῳ τῆς *Εστίας* πραγματείας τῶν *Ἀποδημιῶν εἰς τὸν πόλον*, ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν τὰς βασάνους καὶ τοὺς κινδύνους εἰς οὓς ἐξετέθησαν χάριν τῆς ἐπισημῆς πρὸ δύο ἐτῶν θαλασσοπόροι Αὐστριακοὶ, προβάντες μέχρι τοῦ 82 βαθμοῦ τοῦ βορείου πλάτους. Οἱ Ἄγγλοι ἐπεχείρησαν νέαν ἀποδημίαν, τὰ δὲ ἀποσταλέντα πλοῖα *Alert* καὶ *Discovery*, μετὰ ἐπτακαιδεκαμήνου ἀγῶνας ἐπανῆλθον κατ' αὐτὰς εἰς τὰ ἴδια καὶ κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ πόλος εἶναι ἀπρόσιτος καὶ ἀδιόδευτος. Οἱ Ἄγγλοι διεχείμασαν ἐν τῷ 82, 87 βαθμῷ, ἐπαγετοδρόμησαν δὲ μετὰ πολλῆς δυσκολίας (1 ἀγγλικὸν μίλιον καθ' ἑκάστην) μέχρι τοῦ 83, 20 (400 μίλια μακρὰν τοῦ πόλου), σημείον, εἰς 8 μέχρι τοῦδε ἄνθρωποι, ἴσως δὲ καὶ ζῶα, δὲν προέβησαν, καθότι οὐδαμοῦ εὔρον ἔχνη Ἑσκιμῶν πέραν τοῦ 82 βαθμοῦ. Ἐπὶ 142 ἡμέρας οὔτε ἀνατέλλοντα εἶδον ἥλιον οὔτε δύόμενον· τὸ θερμόμετρον εἶχε καταβῆ 404 βαθμοῦς ὑπὸ τὸ μηδενικόν, ὁ παγετὸς δὲ ἦν 150-200 πόδας πυκνός. Πολλῶν κατεψύγησαν τὰ κῶλα· ἄλλοι ἐτελεύτησαν ὑπὸ ψύχους καὶ δυσεντερίας.

Ἐπισημασθέντα ὡς ἀποδείξεις τῆς ἀπρόσιτου καὶ ἀδιόδευτου τοῦ πόλου.

Ἐπισημασθέντα ὡς ἀποδείξεις τῆς ἀπρόσιτου καὶ ἀδιόδευτου τοῦ πόλου.

ὅσον τοῦτο ἀντιπροσωπεύει κεφάλαιον (πρὸς ὃ μόνον τοῖς ἑκατὸν) 80 ἑκατομμυρίων.

Ἐν Ἑλλάδι ὁ μεγαλύτερος κάτοχος δημοσίων χρεωγράφων εἶναι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἔχουσα, κατὰ τὴν Κατάστασιν αὐτῆς τῆς 31 Ὀκτωβρίου, ὁμολογίας ἐκ μὲν τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν δρ. 6 ἑκατομμυρίων δρ. 357,900 — ἐκ δὲ τοῦ δανείου τῶν 26 ἑκατομμυρίων δρ. 42,283,488, ἀποφερούσας ἐτήσιον εἰσόδημα ὑπὲρ τὰς 931 χιλιάδας δραχμῶν.

Τηλεβόλον 150 τόνων.

Τὰ τηλεβόλα τοῦ ἀγγλικοῦ θωρηκτοῦ ἡ *Καταστροφῆ*, τοῦ καταπλεύσαντος πρὸ τινῶν μηνῶν εἰς Πειραιᾶ, 35 τόνων ὄντα, ἐθεωροῦντο ὡς τὰ μεγαλύτερα ἐξ ὅσων ἔφερον τὰ πολεμικὰ πλοῖα. Πρὸ μηνός, γράφουσι τὰ *Εικορογραφήμενα Νέα τοῦ Λονδίνου*, κατασκευάσθη ἐν Ἀγγλίᾳ τηλεβόλον 81 τόνων διὰ τὸ θωρηκτὸν *Ἀήτητος*, ἧδη δὲ κατασκευάζεται δι' ἄλλο μεγαλύτερον θωρηκτὸν τηλεβόλον 150 τόνων!

Ἡ ἀξία τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Κατὰ τοὺς Λιθουανούς, γράφει ἡ *Καθ' ἡμέραν*, αἱ γυναῖκες ἔχουσι μακρὰς ἐσθῆτας καὶ μικρὸν πνεῦμα. Παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς Γεωργίας ἡ ἀξία μιᾶς νεάνιδος ἀνέρχεται εἰς ἑκατὸν εἰκοσι φράγκα, παρὰ δὲ τοῖς Τσερμιέσσοις εἰς τετρακόσια. Οἱ Τάταροι Νογαὶ λαμβάνουσι γυναῖκα ἀντὶ τριάκοντα ἀγελάδων. Ἐν ταῖς κατωτάταις τάξεσι τῶν Κιργίζ-Καίζαν ἑκάστη κόρη πωλεῖται ἀντὶ πέντε μέχρας ἑξ προβάτων, ἐν δὲ ταῖς ἀνωτέροις, ἀντὶ διακοσίων ἵππων, πεντακοσίων προβάτων, ἐνίοτε δὲ καὶ χιλίων. Παρὰ τοῖς Σαμογέταις, οἵτινες κατοικοῦσι τὰς ψυχροτάτας χώρας τῆς Ἀρκτοῦ, ὁ σύζυγος ἀγοράζει τὴν γυναῖκά του, δεκαεῖς ἔτι, ἀντὶ τιμῆς κυμαινομένης μεταξύ ἑκατὸν μέχρι πενήκοντα ταράντων, ζῶου χρησιμωτάτου εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Ἡ δὲ τιμὴ αὕτη ἀρκετὰ ὑπέρογκος βεβαίως φρίνεται ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι αἱ Σαμογέτιδες εἰσὶ δύσμορφοι, μικρόσωμοι, ἔχουσαι δυσανάλογα μὲν τὰ ἄκρα, πρόσωπον δὲ πεπλατυσμένον καὶ ρυπαρὸν, γαστέρα προεξέχουσαν, μέτωπον στενόν, βίνα πεπισμένην μὲ μυκτῆρος ὡς τῶν κτηνῶν ἀναπεπταμένους πρὸς τὰ ἔκτος, ὀφθαλμοὺς κοίλους, μικροὺς, πονήρους, ἀγρίους ἐνίοτε, καὶ κόμην μακρὰν, πυκνὴν καὶ πεφρικυῖαν.

Εἰς Ἀναγκαστικῆς.

Ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία Θηρεσία κατασκευάσασα τὸν ἴδιον αὐτῆς τάφον πολλὸν χρόνον πρὶν ἀποθάνῃ δεικνύουσα δι' αὐτὸν καὶ πρὸς τὰ παιδιά αὐτῆς ἔλεγε· Τίνα λόγον ἄρα γε ἔχομεν ἵνα ἐπαυροῦμεθα; Ἰδοὺ τίς ἐστὶ μετὰ τὸν θάνατον τῶν αὐτοκράτορων ἡ κατοικία!